Návrh rozpočtového plánu Slovenskej republiky na rok 2025

máj 2024

Zhrnutie

Návrh rozpočtového plánu Slovenska už po zohľadnení konsolidácie počíta so solídnym rastom ekonomiky nad 2 % v tomto aj v budúcom roku. Reálny rast ekonomiky dosiahne v tomto roku 2,3 %, čo je podporované ustupujúcou infláciou a oživením nákupnej sily obyvateľov. Silný rast reálnych miezd vedie k zvýšeniu spotreby domácností, ktorá bude hnacou silou obnovy domáceho dopytu. Pokles čerpania fondov EÚ, z dôvodu ukončenia tretieho programového obdobia, je čiastočne nahradený postupnou realizáciou investícií z Plánu obnovy a odolnosti (POO). Reálny rast sa aj v roku 2025 udrží na 2,2 %, vďaka kulminácii čerpania zdrojov z Plánu obnovy a odolnosti. Aj napriek výraznejšej konsolidácii verejných financií sa ekonomika bude nachádzať blízko svojho potenciálu. Infláciu v budúcom roku jednorazovo potiahnu ceny energií a úpravy sadzieb DPH, no následne by mala klesnúť bližšie k svojmu cieľu 2 % rastu cien.

V budúcom roku vláda plánuje zníženie deficitu verejných financií z tohtoročnej úrovne 5,8 % na 4,7 % HDP, v súlade so stanovenou trajektóriou rastu čistých výdavkov podľa nových európskych fiškálnych pravidiel. Okrem zabezpečenia medziročného zníženia deficitu o vyše 1 p.b. bolo potrebné kompenzovať aj niektoré rastúce výdavky z minulosti. Ide napríklad o schválené navýšenie výdavkov, v školstve a v oblasti vedy a výskumu ako aj nárast kapitálových výdavkov v obrane ovplyvnený dodávkami vojenskej techniky, či rast úrokových nákladov. Konsolidačné opatrenia sú preto až v celkovej výške 2,0 % HDP. Na strane príjmov boli prijaté najmä rozsiahlejšia úprava DPH, zavedenie dane z finančných transakcií pre firmy a podnikateľov, vyššia korporátna sadzba dane pre väčšie podniky či rozšírenie resp. zvýšenie sektorových daní. Na výdavkoch prinesie najväčšiu úsporu zacielenie viacerých sociálnych výdavkov na nízkopríjmové obyvateľstvo ako aj šetriace opatrenia na mzdovej obálke. Väčší objem konsolidačných opatrení zároveň vytvoril priestor na krytie niektorých nových výdavkov súčasnej vlády. Napríklad, navýšenie výdavkov na opatrovateľské príspevky, vyššie výdavky na škôlky, či kompenzačné príspevky pre príslušníkov ozbrojených zložiek (spolu 0,3 % HDP). Rozpočtový plán počíta aj s rezervou na úrovni 0,3 % HDP na riešenie negatívnych vplyvov vývoja rozpočtového hospodárenia, v súvislosti s potrebou riadiť plnenie limitu verejných výdavkov.

Od roku 2026 bude vláda pokračovať v znižovaní schodku rozpočtu k 3 % HDP, tak aby sa Slovensko do konca roka 2027 dostalo z procedúry nadmerného deficitu. V roku 2024 Slovensko vstúpilo do procedúry nadmerného deficitu, čo viedlo k sprísneniu dohľadu z európskej úrovne. Predstavené konsolidačné opatrenia v plnej miere stačia plne len na naplnenie cieľa v roku 2025. Vláda však plánuje prijať ďalšie úspory v nasledujúcich rokoch, ktorými zároveň stabilizuje dlh na úrovni okolo 60 % HDP. Bez dodatočnej konsolidácie by naopak dlh ďalej stúpal nad 65 % HDP.

Deficit hospodárenia VS v % HDP

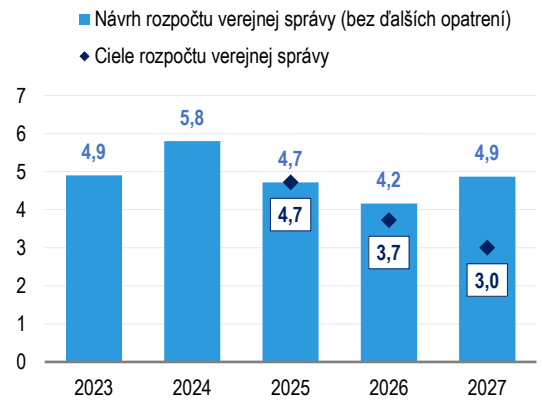

Hrubý dlh VS v % HDP

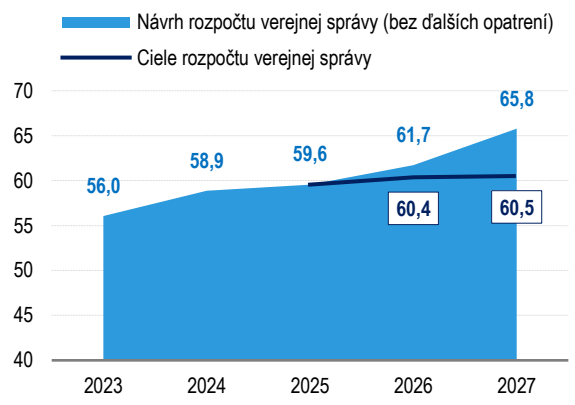

Zdroj: MF SR

Obsah

I. MAKROEKONOMICKÉ PREDPOKLADY NÁVRHU ROZPOČTU ... 5
I.1. Makroekonomická prognóza ... 5
II. AKTUÁLNA POZÍCIA VEREJNÝCH FINANCIÍ A ROZPOČTOVÉ CIELE ... 10
II.1. Aktuálna pozícia verejných financií v roku 2024 ... 10
II.2. Rozpočtové ciele ... 13
III. POPIS OPATRENÍ VLÁDY ... 16
III.1. Opatrenia zapracované v rozpočte ... 16
IV. HRUBÝ DLH A DLHODOBÁ UDRŽATEĽNOSŤ VEREJNÝCH FINANCIÍ ... 20
IV.1. Hrubý dlh ... 20
IV.2. Udržateľnosť verejných financií ... 21
V. NAVIAZANIE ROZPOČTOVÉHO PLÁNU NA CIELE STRATÉGIE RASTU A ZAMESTNANOSTI A ŠPECIFICKÉ ODPORÚČANIA RADY EÚ ... 23
V.1. Hlavné priority v štrukturálnych politikách ... 23
PRÍLOHY ... 25

ZOZNAM BOXOV, TABULIEK A GRAFOV

BOX 1 – Predpoklady externého prostredia....7
BOX 2 – Odhad produkčnej medzery....9
BOX 3 – Opatrenia vlády zamerané na zníženie dopadu cien energií v roku 2024....11
BOX 4 – Rast čistých výdavkov ako nástroj nových fiškálnych pravidiel EÚ....14
BOX 5 – Opatrenia v dôchodkovom systéme....22

TABUĽKA 1 – Produkčná medzera a príspevky faktorov k rastu potenciálneho produktu – národná metodika....9
TABUĽKA 2 – Opatrenia prijaté vládou v boji s energetickou krízou s vplyvom na rozpočet (v mil. EUR)....12
TABUĽKA 3 – Hlavné faktory vysvetľujúce medziročnú zmenu nominálneho deficitu v 2025 (% HDP)....14
TABUĽKA 4 – Rozpočtové ciele (% HDP)....14
TABUĽKA 5 – Bilancia výdavkov a príjmov v metodike ESA2010 (% HDP)....15
TABUĽKA 6 – Kvantifikácie nových príjmových a výdavkových opatrení (vplyv na rozpočet v ESA2010, mil. EUR)....18
TABUĽKA 7 – Rozklad indikátora dlhodobej udržateľnosti S2 k roku 2027 (% HDP)....21
TABUĽKA 8 – Prognóza vybraných indikátorov vývoja ekonomiky SR....25
TABUĽKA 9 – Porovnanie rozpočtových cieľov s Programom stability....25
TABUĽKA 10 – Hodnotenie decembrovej prognózy MF SR vo Výbore pre makroekonomické prognózy....26
TABUĽKA 11 – Priemerná prognóza členov Výboru* (okrem MF SR) a prognóza MF SR....26
TABUĽKA 12 – Hodnotenie prognózy MF SR vo Výbore pre daňové prognózy....28
TABUĽKA 13 – Hotovostné vplyvy na zmenu nominálneho hrubého dlhu podľa deficitov aktuálneho návrhu rozpočtu (v mil. eur)....29
TABUĽKA 14 – Zoznam jednorazových a dočasných opatrení....30
TABUĽKA 15 – Diskrečné príjmové opatrenia – medziročné vplyvy opatrení (mil. eur, ESA2010)....31
TABUĽKA 16 – Diskrečné výdavkové opatrenia – medziročné vplyvy opatrení (mil. eur, ESA2010)....31

GRAF 1 – Príspevky k rastu HDP - prognóza (p. b.)....5
GRAF 2 – Čerpanie EÚ zdrojov (mil. EUR)....5
GRAF 3 – Príspevok domácich a zahraničných pracovníkov k ESA zamestnanosti (v p. b.)....6
GRAF 4 – Príspevky zložiek k inflácii (%)....6
GRAF 5 – Index nákupných manažérov v eurozóne (hodnoty nad 50 = expanzia)....7
GRAF 6 – Objednávky v priemysle v eurozóne a Nemecku (ESI, body)....7
GRAF 7 – ZEW Index očakávaní v nemeckej ekonomike (body)....8
GRAF 8 – World Trade Monitor Index, importy (body)....8
GRAF 9 – Vážený index zahraničného dopytu (level)....8
GRAF 10 – Medziročná zmena váženého indexu zahraničného dopytu (%)....8
GRAF 11 – Vývoj produkčnej medzery (% pot. HDP) – porovnanie MF SR, NBS, EK....9
GRAF 12 – Vývoj nominálneho salda v % HDP....10
GRAF 13 – Medziročné rasty vybraných položiek v roku 2024 očistených o fondy EÚ a POO (rast, ESA2010)....10
GRAF 14 – Medziročná zmena daní po faktoroch (2024, ESA 2010, v p. b.)....11
GRAF 15 – Efektívna daňová sadzba DPH (v %)....11
GRAF 16 – Vývoj čistých výdavkov rozpočtu verejnej správy (%)....14
GRAF 17 – Prognóza hrubého a čistého dlhu verejnej správy (% HDP)....20
GRAF 18 a 19 – Faktory spôsobujúce zmenu hrubého dlhu na horizonte do roku 2027 (% HDP)....21
GRAF 20 – Vplyv zmien v rodičovskom dôchodku na indikátor dlhodobej udržateľnosti S2 (% HDP)....22
GRAF 21 – Výdavky na rodičovský dôchodok (% HDP)....22
GRAF 22 – Porovnanie prognóz makroekonomických základní pre rozpočtové príjmy s členmi výboru....27

I. MAKROEKONOMICKÉ PREDPOKLADY NÁVRHU ROZPOČTU

V roku 2025 vzrastie HDP Slovenska o 2,2 %, hlavne vďaka investičnej injekcii zo zdrojov Plánu obnovy a odolnosti. Pracovné miesta pribudnú pozvoľne a nezamestnanosť dosiahne historicky nízke hodnoty. Inflácia zrýchli kvôli vyšším cenám energií a vyššej DPH. Vyššie ceny stlmia spotrebu domácností, ale zotavovanie ekonomiky eurozóny potiahne slovenský export. Ekonomický rast bude vrcholiť v roku 2026 na 2,4 % vďaka kulminujúcemu čerpaniu zdrojov z POO. Následne dynamika ekonomiky zvoľní pod vplyvom demografickej zmeny a nedostatku pracovnej sily. Prognózu môžu nadol vychýliť riziká oneskoreného a neúplného dokončenia projektov z POO a možného zvoľnenia svetového obchodu pre nástup protekcionizmu v globálnej ekonomike.

I.1. Makroekonomická prognóza[1]

Ekonomický vývoj v aktuálnom roku (2024)

Slovenská ekonomika vzrastie o 2,3 %, k čomu prispeje predovšetkým domáci dopyt. Po odznení cenového šoku došlo k zvýšeniu reálnych príjmov obyvateľov, čo sa prejavuje v náraste spotreby domácností, ktorá predtým zaznamenala pokles. Investičná aktivita sa po vyčerpaní EÚ fondov presunula z verejného do súkromného sektora, celková tvorba kapitálu bude dočasne stagnovať, keďže nové programové obdobie EÚ fondov sa rozbieha len postupne. Zahraničný dopyt zostane slabý, najmä kvôli problémom priemyslu v eurozóne a oslabeniu dopytu z Číny. Inflácia ku koncu roka mierne zrýchli najmä vplyvom služieb. Vďaka regulácii zostanú ceny energií medziročne stabilné, zatiaľ čo ceny tovarov vzrastú len mierne. Ceny služieb však naďalej rastú rýchlym tempom a zrýchli sa aj rast cien potravín. Na konci roka inflácia prekročí 3 %, pričom priemerný nárast cien za celý rok dosiahne 2,8 %.

GRAF 1 – Príspevky k rastu HDP - prognóza (p. b.)

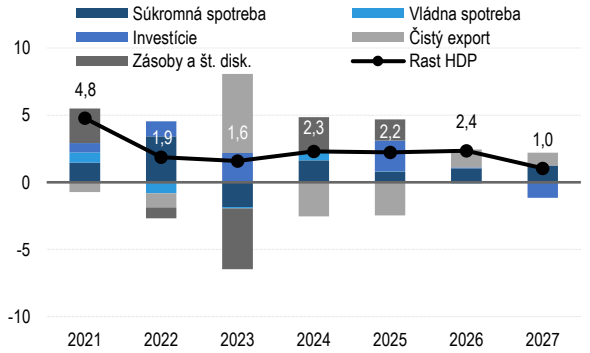

Zdroj: MF SR

GRAF 2 – Čerpanie EÚ zdrojov (mil. EUR)

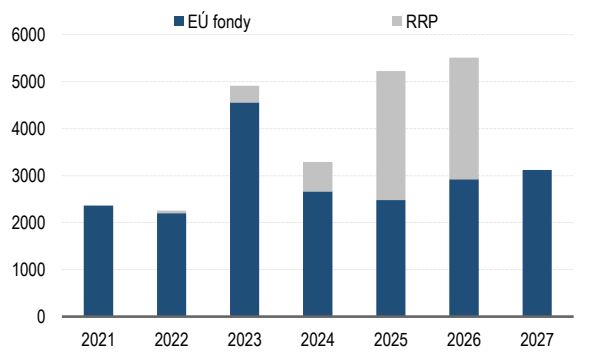

Zdroj: MF SR

Zamestnanosť poklesne o 0,1 %, čo predstavuje približne 3 tisíc pracovných miest. Trh práce bude stabilný, no tvorba pracovných miest stagnuje, a ponuka práce klesá pre vyššie počty odchodov do predčasných dôchodkov. Očakáva sa ďalšia vlna týchto odchodov na prelome tohto a budúceho roka. Dlhodobý úbytok pracovných miest pokračuje v priemysle a nízko-kvalifikovaných službách. Naopak, najrýchlejší nárast zamestnanosti sa očakáva vo verejnom sektore a stavebníctve, aj napriek pomalšiemu čerpaniu EÚ fondov. Miera participácie rastie napriek dočasnému poklesu staršej pracovnej sily, pričom počet pracujúcich cudzincov v lete dosiahol 110 tisíc. Miera nezamestnanosti klesne na 5,4 %, čo je najnižšia úroveň za posledných 30 rokov.

[1] Prognóza zahŕňa predpoklad znižovania nominálneho deficitu verejných financií v priemere o 1,0 % HDP v rokoch 2025-2028.

GRAF 3 – Príspevok domácich a zahraničných pracovníkov k ESA zamestnanosti (v p. b.)

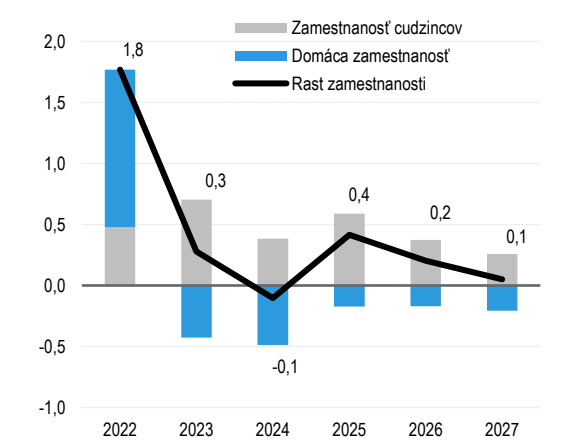

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

GRAF 4 – Príspevky zložiek k inflácii (%)

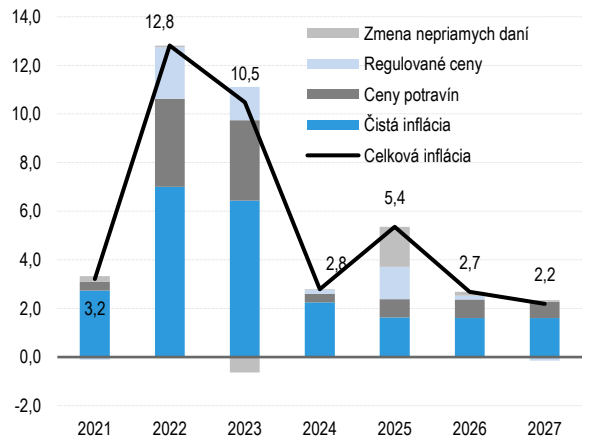

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

Reálna mzda v tomto roku vzrastie o 4 %, čo bude najrýchlejšie tempo za posledné štyri roky. Nominálny rast miezd sa medziročne mierne spomalí v dôsledku nižšieho rastu produktivity, nižšej inflácie a spätnej indexácie[2]. Najväčší nárast zaznamenajú zamestnanci vo verejnom sektore, kde platy stúpnu o viac ako 8 %. Verejný sektor tak opäť predbehne súkromný sektor v rýchlosti zvyšovania miezd.

Ekonomický vývoj v budúcom roku (2025)

V budúcom roku sa HDP zvýši o 2,2 %, keď ho potiahnu zdroje z Plánu obnovy a odolnosti. Investície svižne porastú aj kvôli dovozu vojenskej techniky. Nižšie úrokové sadzby prispejú k zvýšeniu investičnej aktivity, čo sa pozitívne prejaví aj na zamestnanosti. Spotreba domácností spomalí v dôsledku vyššej inflácie, ktorú potiahnu ceny energií a vyššia DPH v rámci fiškálnej konsolidácie. Export sa začne oživovať spolu s dopytom v eurozóne, no bilancia obchodu bude utlmená rastúcim dovozom investičných tovarov. Počet pracovných miest sa mierne zvýši a nezamestnanosť dosiahne historicky najnižšie úrovne. Avšak nepriaznivý demografický vývoj bude obmedzovať ponuku práce, čím sa ekonomický potenciál bude viac spoliehať na kapitálové investície.

Ceny v roku 2025 stúpnu o 5,4 %, pričom infláciu ovplyvní najmä nárast DPH a zvýšenie cien energií. Zvýšenie základnej sadzby DPH pridá 1,5 percentuálneho bodu (p. b.) k rastu cenovej hladiny, a regulované ceny energií prispejú ďalším 1 p. b[3]. Kým ceny elektriny pre domácnosti zostanú stabilné podľa nariadení URSO, očakáva sa, že ceny plynu sa vrátia na trhovú úroveň, čo spolu s vyššou DPH predstavuje navýšenie asi 30 % oproti dotovanej úrovni roku 2024. Technický predpoklad prognózy[4] je, že ceny tepla budú rásť postupne v priebehu niekoľkých rokov.

Trh práce zostane stabilný, počet pracovných miest stúpne a reálne mzdy zvoľnia. Zamestnanosť vzrastie o 0,4 %, podporená zdrojmi z POO. Mierny pokles predčasných dôchodkov a zvýšená pracovná aktivita, podporená čerpaním prostriedkov z POO a oživením zahraničnej ekonomiky, prispejú k rastu zamestnanosti. Na druhej strane, zamestnanosť vo verejnom sektore klesne o 1 % v dôsledku úsporných opatrení. Miera nezamestnanosti však dosiahne nové historické minimum. Reálny nárast miezd sa pod vplyvom vyššej inflácie stlmí na 0,5 %.

Ekonomický vývoj po roku 2025

V nasledujúcich rokoch podporí ekonomiku využitie zdrojov z POO, no nedostatok pracovnej sily bude limitovať ekonomický rast. Domáci dopyt bude pod tlakom fiškálnej konsolidácie, kým export podporí investícia

[2] V súkromnom sektore do vyjednávania môže vstupovať aj inflácia predchádzajúceho roka, čiže v tomto prípade z roku 2023. A keďže rast cenovej hladiny bol v roku 2023 o niečo pomalší ako 2022, spomalí to medziročne dynamiku miezd v 2024 v porovnaní s rokom 2023.
[3] Finálne efektívne zvýšenie DPH po zmenách v parlamente (po zohľadnení presunu väčšej časti tovarov a služieb do znížených sadzieb) po pozmeňujúcich návrhoch bolo schválené v nižšej podobe, preto aj vplyv na infláciu môžu byť vo výsledku mierne nižší.
[4] Vzhľadom na uzávierku prognózy pred uzavretím rozpočtu. Ceny energií sú naďalej v procese vyjednávaní a výsledný vývoj sa oproti prognóze môže meniť.

Volvo Car Slovakia. Klesajúcu ponuku domácej pracovnej sily v dôsledku nepriaznivej demografickej situácie bude tlmiť prílev pracovníkov zo zahraničia. Miera nezamestnanosti mala klesnúť na približne 5 %. Dynamika reálnych miezd opäť dostane nad 2 %.

Trhové trendy naznačujú pokles cien energetických komodít v nasledujúcich rokoch, čo by malo zmierniť infláciu. Po doznení inflačných šokov a bázického efektu sa ceny potravín a obchodovateľných tovarov vrátia k priemernému rastu zaznamenanému v rokoch 2017 až 2020. Ceny služieb budú stúpať rýchlejšie, ale celkový cenový vývoj bude v strednodobom horizonte tlmený fiškálnou konsolidáciou.

BOX 1 – Predpoklady externého prostredia

Situácia v zahraničí sa v treťom kvartáli vyvíjala nepriaznivo. Prehlbovanie problémov pokračuje najmä v priemyselne orientovaných krajinách. Negatívne prekvapenie prinieslo Nemecko, ktorého ekonomika v druhom kvartáli mierne zvoľnila. To sa odrazilo aj na nižšom raste celého menového bloku, ktorý oproti predchádzajúcemu kvartálu spomalil a zaostal za očakávaniami. S problémami zápasí aj Rakúsko, ktorého ekonomika posledné dva roky stagnuje. Naopak, krajinám s väčším zastúpením služieb a turizmu sa darí veľmi dobre. Ekonomický rast v Španielsku už vyše roka kontinuálne prekvapuje smerom nahor a solídny výkon zaznamenáva aj Taliansko. Pre Slovensko je pozitívnou správou aj pozvoľné oživenie v regióne V3, ktoré by malo v nasledujúcich kvartáloch nabrať na sile a podporiť zahraničný dopyt. Mierne zhoršenie situácie badať aj vo zvyšku globálnych ekonomík. Čínsky rast zostáva z historického hľadiska naďalej pomalý a ekonomika USA napriek robustným výsledkom javí znaky spomalenia, ktoré vytvárajú nervozitu na finančných trhoch.

GRAF 5 – Index nákupných manažérov v eurozóne (hodnoty nad 50 = expanzia)

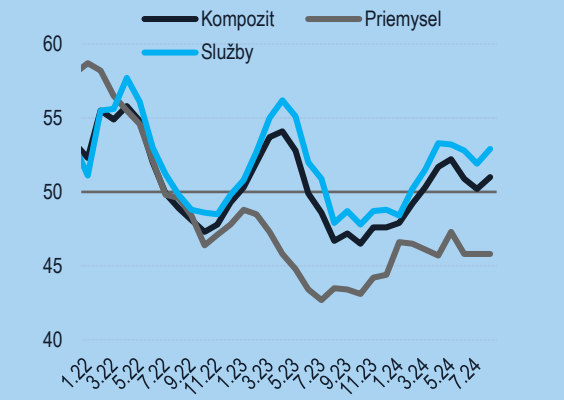

Zdroj: Bloomberg, MF SR

GRAF 6 – Objednávky v priemysle v eurozóne a Nemecku (ESI, body)

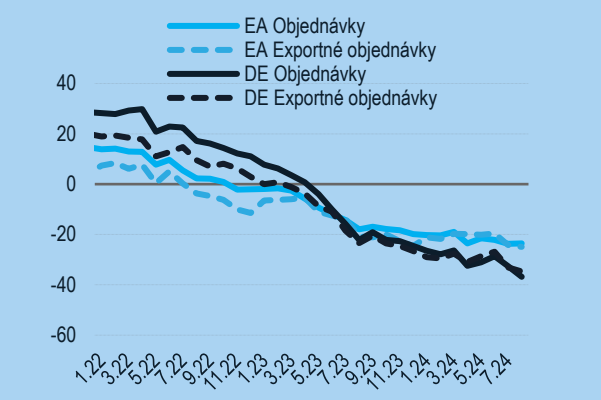

Zdroj: EK, MF SR

Priemyslu sa nedarí vymaniť z recesie. Predstihové indikátory ukazujú na pozvoľný nárast pesimizmu ohľadne nasledujúcich období. Obzvlášť negatívne očakávania možno pozorovať v nemeckom automobilovom priemysle a k zlepšeniu situácie neprispievajú ani pesimistické vyjadrenia čelných predstaviteľov nemeckého Volkswagenu. Podľa indexu nákupných manažérov sa priemysel v eurozóne nachádza v pásme recesie už dlhšie ako dva roky, pričom v auguste sa k nemu pridal aj priemysel v USA. Dôvodom je silný pokles objednávok, ktorému eurozóna čelí už od minulého roka a ktorý nedáva nádej na výrazné zlepšenie situácie v krátkej dobe. Slabší výkon priemyslu najmä v eurozóne sa odráža aj na slabnúcom objeme globálneho obchodu v rozvinutých krajinách.

GRAF 7 – ZEW Index očakávaní v nemeckej ekonomike (body)

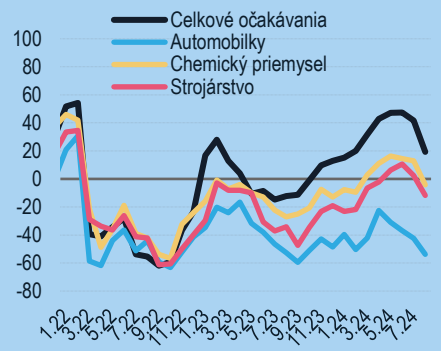

Zdroj: Macrobond, MF SR

GRAF 8 – World Trade Monitor Index, importy (body)

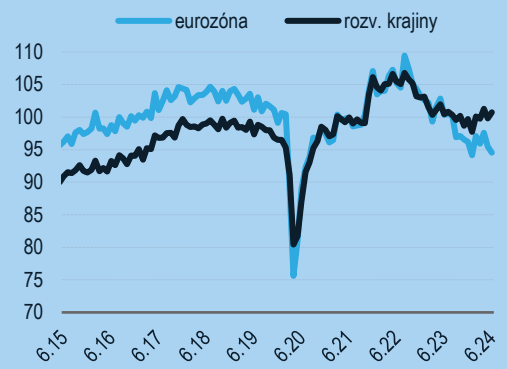

Zdroj: Macrobond, MF SR

Zahraničný dopyt sa zotaví až v rokoch 2025 a 2026. Hoci oživenie v eurozóne postupne napreduje, zatiaľ sa týka najmä sektora služieb. Importy našich obchodných partnerov v posledných kvartáloch však stagnujú alebo klesajú. To spolu s negatívnym sentimentom v priemysle nedáva veľkú nádej na akceleráciu zahraničného dopytu v tomto roku. Situácia by sa mala zmeniť v nasledujúcich rokoch. Zahraničný dopyt by mala stimulovať uvoľňujúca sa menová politika, ako aj rastúci investičný apetít podporený aj projektami z Plánu obnovy. Dôležitá bude aj akcelerácia oživenia u našich blízkych susedov vo V3, ktorá by mala podporiť domáci priemysel. Rizikom pre budúci vývoj je prípadné pokračovanie pomalého tempa oživenia v Nemecku a prehlbovanie problémov v automobilovom priemysle.

GRAF 9 – Vážený index zahraničného dopytu (level)

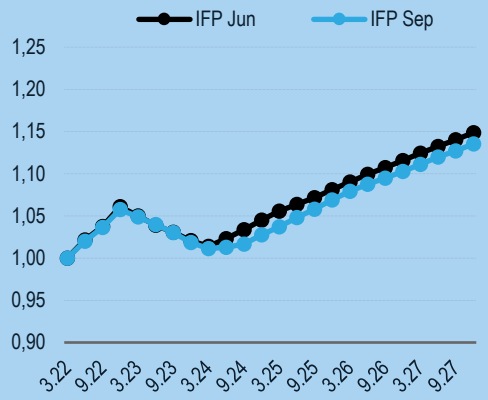

Zdroj: MF SR

GRAF 10 – Medziročná zmena váženého indexu zahraničného dopytu (%)

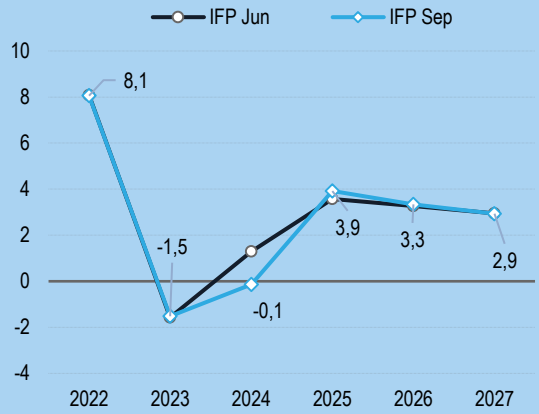

Zdroj: MF SR

BOX 2 – Odhad produkčnej medzery

Európske fondy pomáhajú vytlačiť rast potenciálu ekonomiky od roku 2023 k 2,3 %, čo je o 0,5 bodu viac ako počas krízových rokov poznačených pandémiou, vojnou na Ukrajine a prudkým rastom cien energií. V roku 2023 dynamiku potenciálneho HDP ťahal nahor investičný impulz z posledného roku čerpania programového obdobia EÚ fondov a od roku 2024 začne vo zvýšenej miere plynúť do ekonomiky kapitál z Plánu obnovy a odolnosti. Tempo tvorby potenciálu bude ťahané aj celkovou produktivitou, najmenší príspevok má potenciálna zamestnanosť. Tá bude od roku 2024 dokonca pôsobiť na potenciál negatívne, najmä následkom demografického vývoja a odchodu ľudí do dôchodku.

Podľa národnej metodiky MF SR[5] bude v rokoch 2024 a 2025 slovenská ekonomika mierne pod úrovňou potenciálu, a to aj napriek konsolidácii verejných financií od 2025. Dopytová sila bude podporená najmä investičnou činnosťou v rokoch 2024 až 2026 a následne oživením exportu s novými exportnými kapacitami v automobilovom priemysle a výrobe batérií. Až výpadok Plánu obnovy a odolnosti v roku 2027 a konsolidácia verejných financií bude posúvať ekonomiku do negatívnych čísiel, ktorá sa bude držať blízko 1 % pod potenciálom.

GRAF 11 – Vývoj produkčnej medzery (% pot. HDP) – porovnanie MF SR, NBS, EK

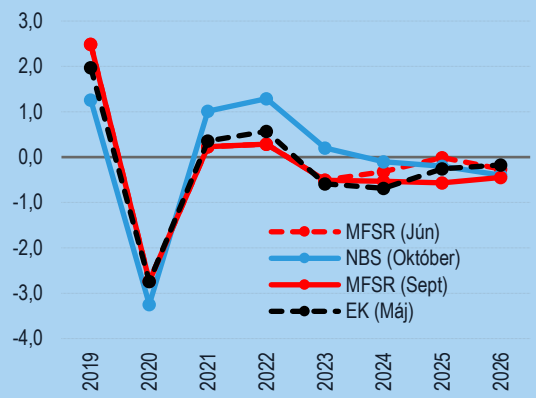

Zdroj: MF SR, NBS, AMECO

TABUĽKA 1 – Produkčná medzera a príspevky faktorov k rastu potenciálneho produktu – národná metodika

	Prod. medzera (% pot. HDP)	Pot. HDP (rast, %)	TFP*	Kapitál	Práca
2021	0.2	1.7	1.1	0.5	0.0
2022	0.3	1.8	1.1	0.7	0.1
2023	-0.5	2.4	1.4	0.9	0.1
2024F	-0.5	2.3	1.4	1.0	0.0
2025F	-0.6	2.3	1.3	1.1	-0.1
2026F	-0.5	2.2	1.1	1.2	-0.2
2027F	-1.3	1.9	1.0	1.1	-0.2

*Celková produktivita výrobných faktorov

Zdroj : MF SR

Rozdiel v odhadoch produkčnej medzery EK a MF SR (národná metodika) spôsobujú najmä rozdielne predpoklady ohľadom celkovej produktivity výrobných faktorov (TFP)[6]. Európska Komisia odhaduje väčšie podchladenie ekonomiky, nakoľko nezohľadňuje pozitívne impulzy z rozšírenia exportných kapacít ekonomiky. Naopak, Národná banka Slovenska projektuje miernejšie podchladenie ekonomiky.

[5] Metodika je dostupná na webstránke MFSR.

[6] Od roku 2024 metodika EK odhaduje produkčnú medzeru na desať rokov dopredu, pričom oficiálne prognózy obsahovali dovtedy len odhady produkčnej medzery na dva roky dopredu. Jediným rozdielom je v národnej metodike MF SR oproti EK úprava TFP o vplyv investícií z Plánu obnovy, ktorý sme odhadli na základe panelových údajov o 34 krajinách (EÚ, UK, USA, Island, Nórsko, Švajčiarsko, Kanada a Japonsko) počas rokov 2010 až 2019. Nárast tempa rastu investícií o 1 p. b. je spojený s nárastom tempa rastu celkovej produktivity o 0,061 p. b. Rast celkovej produktivity faktorov sa následne upravil na základe objemu naplánovaných investícii v jednotlivých rokoch a odhadnutého vplyvu na TFP.

II. AKTUÁLNA POZÍCIA VEREJNÝCH FINANCIÍ A ROZPOČTOVÉ CIELE

Deficit sa v aktuálnom roku udrží podľa plánu rozpočtu pod 6 % HDP. Očakáva sa aj súlad s výdavkovým pravidlom podľa odporúčania pre Slovensko od Európskej komisie. Po úprave o zdroje z EÚ rastú príjmy aj po zohľadnení konsolidačných opatrení v objeme 1,3 % HDP pomalším tempom v porovnaní s výdavkami. Slabší rast príjmov spôsobuje najmä pomalší rast DPH, spotrebných daní ako aj pokles dočasných príjmov zo zdanenia nadziskov. Naopak, výdavková strana očistená o EÚ výdavky je ovplyvnená predovšetkým výdavkami v zdravotníctve, sociálnymi výdavkami a tiež obsluhou štátneho dlhu.

V ďalších rokoch vláda plánuje znižovať deficit približne o 1 % HDP ročne. V scenári bez ďalších opatrení by deficit naopak mierne narastal, a to už v budúcom roku. Je to najmä v dôsledku rastu výdavkov v obrane, kde sa metodicky prejavujú dávnejšie zazmluvnené dodávky vojenskej techniky. Negatívne pôsobia aj rastúce výdavky na obsluhu dlhu. Tieto faktory naopak z väčšej časti kompenzuje odznenie opatrení súvisiacich s vysokými cenami energií. Vláda preto prijala pre rok 2025 väčší objem konsolidačných patrení v súhrne 2 % HDP. Väčší objem konsolidačných opatrení súčasne kryje aj niektoré nové výdavky a tiež umožňuje vytvorenie obozretnej rezervy na riešenie negatívnych vplyvov vývoja rozpočtového hospodárenia na rovnakej úrovni 0,3 % HDP. Do konca volebného obdobia je na dosiahnutie cieľov potrebné prijať podľa aktuálnych odhadov dodatočné opatrenia celkovo v objeme 1,9 % HDP.

II.1. Aktuálna pozícia verejných financií v roku 2024

Deficit verejnej správy sa aktuálne nachádza nad historickým priemerom. V tomto roku sa schodok očakáva na úrovni 5,8 % HDP, teda v súlade s plánom rozpočtu (6,0 % HDP). Oproti minulému roku, už aj po zohľadnení vplyvu konsolidačných opatrení, deficit medziročne narastá. Dôvodom sú najmä silný rast sociálnych výdavkov ovplyvnených minuloročnou vysokou infláciou, rast výdavkov na zdravotníctvo, či obsluhu štátneho dlhu.

GRAF 12 – Vývoj nominálneho salda v % HDP

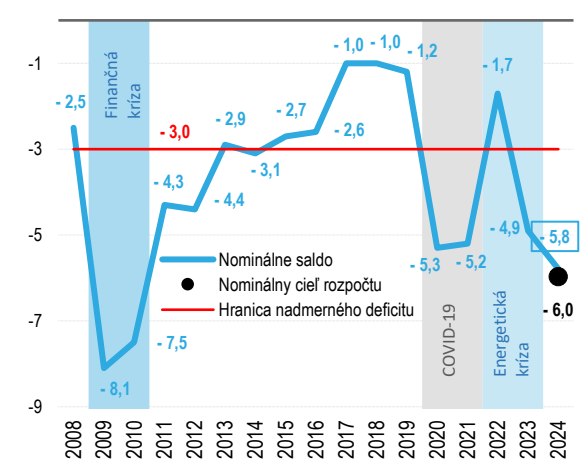

GRAF 13 – Medziročné rasty vybraných položiek v roku 2024 očistených o fondy EÚ a POO (rast, ESA2010)[7]

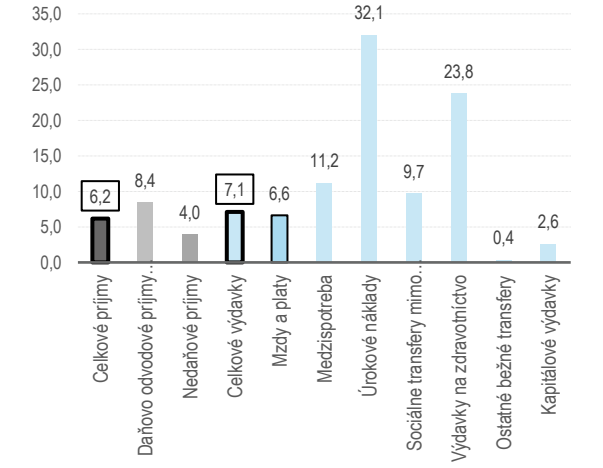

Zdroj: MF SR

Daňovo odvodové príjmy prognózované nezávislým Výborom pre daňové prognózy rastú v tomto roku najmä vďaka prijatým konsolidačným opatreniam, bez nich by zaostávali za vývojom ekonomiky aj výdavkov. Pod vyššie daňové príjmy sa v značnej miere podpisujú prijaté opatrenia vlády za 1,3 % HDP[8]. Silným faktorom dynamiky príjmov je rast ekonomiky a s ňou spojených príslušných makrozákladní. Pozitívny vplyv makrozákladní však mierne tlmí vývoj efektívnych sadzieb daní, najmä v prípade DPH a dani z príjmov fyzických

[7] Za rok 2023 je použitá notifikácia Eurostatu z jari 2024 upravená o kvantifikácie daňovo odvodových príjmov z Výboru pre daňové príjmy zo septembra 2024.
[8] Ide najmä o zavedenie tzv. bankovej dane, zavedenie minimálnej dane pre právnické osoby, zvýšenie sadzby zdravotných odvodov platených zamestnávateľmi o 1 p. b., zvýšenie sadzieb spotrebných daní z tabakových výrobkov a zníženie odvodov do II. piliera. Zvýšenie sadzieb daní z nehnuteľností a špecifických služieb pozitívne vplýva na príjmy samospráv.

osôb (DPFO). Kým pri DPH vidieť medziročný pokles úspešnosti výberu (GRAF 15), ktorý sa časom mierne stabilizoval, v prípade DPFO ide o dôsledok vplyvu nezdaniteľných častí základu dane, ktoré v roku 2024 prekonávajú aj celkom svižný rast miezd. Naopak súhrnný negatívny efekt efektívnych sadzieb dane koriguje pokračujúci rast ziskovosti podnikov, ktorý prekonáva rast príslušnej makrozákladne.

GRAF 14 – Medziročná zmena daní po faktoroch (2024, ESA 2010, v p. b.)

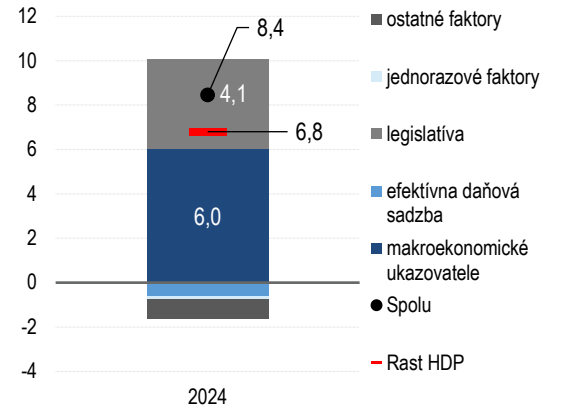

GRAF 15 – Efektívna daňová sadzba DPH (v %)

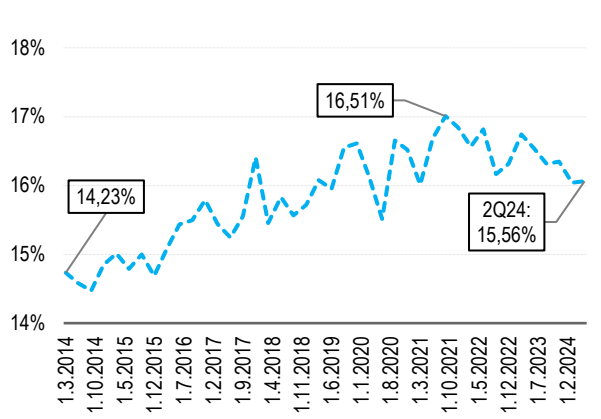

Zdroj: MF SR

Rast výdavkov na kompenzácie prevyšuje rast inflácie. Najväčší podiel na raste výdavkov na mzdy a odvody zamestnancov vo verejnej správe má minuloročná valorizácia miezd zo septembra, ktorá sa z dvoch tretín prejavuje až v tomto roku. Významnejšie prispievajú aj opatrenia z oblasti školstva[9], vedy a výskumu[10], ale aj vyššie zdroje v zdravotníctve zo zvýšených zdravotných odvodov zamestnávateľa o 1 p. b. (spolu 0,3 % HDP). Rast výdavkov naopak utlmuje zníženie výdavkov na úrovni 5 % objemu osobných výdavkov zamestnancov ústrednej štátnej správy, zahrnuté ešte v prvom konsolidačnom balíku[11].

Náklady na tovary a služby rastú medziročne o viac ako desatinu. Z opatrení vlády majú vplyv na medziročný rast nad infláciou prostriedky vyhradené na nové ministerstvo cestovného ruchu a športu (do 0,1 % HDP). Zároveň pred ukončením roka sú na tejto položke štandardne vykazované aj výdavky, ktoré vo výsledku ovplyvnia iné výdavkové položky[12]. Rast nákladov naopak mierne kompenzujú nižšie trhové ceny energií, ktoré sa sčasti prejavujú v nižších nákladoch na energie.

Subvencie v tomto roku klesajú na približne polovicu úrovne z predošlého roka. Za poklesom nákladov je nižšia potreba energetickej pomoci pre domácnosti a firmy. Výdavky na energetickú pomoc sa medziročne znižujú z 2,5 % HDP na 0,9 % HDP (BOX 3). Pokles naopak spomaľujú dotácie do poľnohospodárstva, ktoré sa medziročne zvyšujú o viac ako polovicu. Je to spôsobené najmä meškajúcimi platbami poľnohospodárom z minulého roka, ktoré majú byť vyplatené v tomto roku.

BOX 3 – Opatrenia vlády zamerané na zníženie dopadu cien energií v roku 2024

Kompenzácie nákladov vysokých cien energií domácnostiam sa v tomto roku medziročne znížia a odhadujú na úrovni 0,8 % HDP. Ceny plynu a tepla pre domácnosti v roku 2024 ostali na úrovni predchádzajúceho roka. Kompenzácia rozdielu medzi minuloročnou a regulovanou cenou, ktorá je stanovená Úradom pre reguláciou sieťových odvetví (ÚRSO) je hradená z prostriedkov štátneho rozpočtu. Vláda vďaka dohode so Slovenskými elektrárňami nemusí kompenzovať silovú zložku elektrickej energie, ktorá zostáva rovnako ako v minulom, aj v tomto roku na úrovni roka 2022. Náklady pre verejné financie vznikajú kompenzáciou

[9] Rast miezd následkom novely školského zákona účinnej od mája 2023. Súčasťou novely sú aj opatrenia, ako zvýšenie počtu sociálnych pracovníkov a supervízorov na školách, zatraktívnenie pozície pedagogického asistenta alebo zavedenie úvodných ročníkov. Okrem toho sa v tomto roku prijalo opatrenie znižujúce regionálne rozdiely medzi učiteľmi prostredníctvom príplatkov.

[10] V tomto roku sa zavádzajú výkonnostné zmluvy verejných vysokých škôl. Súčasťou opatrení sú diverzifikácia ich špecializácie a na to naviazané dotácie zo štátneho roz4počtu, zvýšenie podpory pre študentov, podpora kariérneho rozvoja a iné. Taktiež sa v tomto roku spúšťa nová stratégia pre vedu, výskum a inovácie.

[11] V konsolidačnom zozname na rok 2024 je zahrnuté viazanie výdavkov v ústrednej štátnej správe na úrovni 5 % z osobných výdavkov. Je však na rozhodnutí kapitol štátneho rozpočtu, na akých položkách výdavky viažu.

[12] Rozpočtové kapitoly si na položke medzispotreby okrem výdavkov ktoré sem vecne patria, rozpočtujú aj výdavky, ktoré v priebehu roka rozpočtovými opatreniami presúvajú na iné položky.

rastúcich systémových a distribučných poplatkov, keďže vláda garantuje zachovanie celkovej ceny elektriny na úrovni roku 2022. Navyše zmenou legislatívy v roku 2022 vznikla nová kategória regulovaných zákazníkov, tzv. „vybraní zraniteľní odberatelia“, ktorá zahŕňa domové kotolne, zariadenia sociálnych služieb, nájomné a sociálne byty, ktorým vláda tiež kompenzuje vysoké ceny energií.

Aj výdavky na schémy pre podniky v tomto roku rovnako výrazne klesnú, na úroveň 0,1 % HDP. Vláda v tomto roku, rovnako ako v tom predchádzajúcom podnikom kompenzuje 80 % nákladov z ceny energií nad stanovený strop. V prípade silovej zložky elektriny bol strop stanovený na 199 eur bez DPH za MWh, strop na dodávku plynu sa stanovil na 99 eur bez DPH za MWh. Malé podniky s ročnou spotrebou 30 MWh elektriny a 100 MWh plynu ročne, spadajúce pod regulované ceny, majú ešte výhodnejšie podmienky. Vláda kompenzuje 100 % nákladov z ceny energií nad stanovený strop. Strop je totožný ako v prípade neregulovaných firiem na 199 eur za MWh v prípade elektriny, resp. 99 eur za MWh v prípade. Aj keď sú schémy rovnaké ako v roku 2023, vzhľadom na pozitívny vývoj cien energií sa v tomto roku očakávajú výrazne nižšie rozpočtové náklady. V tomto roku je tiež platná aj kompenzácia rastúcich systémových a distribučných poplatkov pri elektrine.

Tak ako náklady na energetické opatrenia, aj dočasné príjmy zo zdanenia nadmerných ziskov výrazne klesajú. Výdavky na schémy čiastočne kompenzujú príjmy z nariadenia Európskej únie, ktoré sa týka solidárneho príspevku z nadmerného zisku spoločností plynúceho z energetickej krízy[13], ktorý sa na Slovensku stanovil na úrovni 70 % pre rok 2023 a 2024. Minimálne príjmy sú očakávané aj zo ziskov firiem, ktoré predajú elektrickú energiu nad stanovenú cenu. Takéto príjmy sú zdanené 90 % sadzbou. Medziročne klesá aj odvod z nariadenia ustanovujúceho odvod pre štátny podnik Vodohospodárska výstavba (spolu 0,2 % HDP). V tomto roku sa neočakávajú ani z realokácie nečerpaných fondov EÚ.

TABUĽKA 2 – Opatrenia prijaté vládou v boji s energetickou krízou s vplyvom na rozpočet (v mil. EUR)

	Opatrenie	2023	2024 Odhad celý rok[14]	Čerpanie k 31. 8. 2024
	Výdavkové opatrenia spolu	**-3124**	**-1155**	**-667**
Podniky	Zastropovanie cien elektriny a plynu pre neregulované podniky	-290	-11	-8
	Zastropovanie cien elektriny a plynu pre regulované podniky	-237	-	-
	Zastropovanie cien distribučných a systémových poplatkov elektriny pre podniky	-676	-80	-48
Domácnosti	Zastropovanie cien plynu pre domácnosti	-1237	-733	-407
	Zastropovanie cien distribučných a systémových poplatkov plynu	-	-36	-21
	Zastropovanie cien tepla pre domácnosti	-371	-246	-155
	Zastropovanie cien elektriny pre dom. (distribučné a systémové poplatky)	-237	-28	-17
	Podpora vybraných zraniteľných odberateľov (plyn + elektrina)	-76	-21	-13
Zdroje krytia	Preplatenie nákladov schém z nevyužitých fondov EÚ	937	-	-
	Dočasné príjmy z nariadenia EÚ ohľadom nadmerných ziskov	-	193	-
	Cenové stropy pre výrobcov elektrickej energie	30	6	-
	Dočasné príjmy z osobitného odvodu pre Vodohospodársku výstavbu	152	83	-
	Spolu čistý vplyv	**-2005**	**-873**	

Zdroj: MF SR a MH SR

Poznámka: Hodnoty za rok 2023 predstavujú vyplatené hotovostné pomoci bez očistenia o vratky (približne 44 mil. EUR, hlavne za teplo domácnostiam v objeme 40 mil. EUR). K hotovostnému vyplateniu sú pripočítané vyplatené finančné prostriedky ku koncu augusta 2024, ktoré sa vzťahujú na schémy platné v roku 2023 (hodnoty za rok 2023 sú teda akrualizované).

Zároveň boli prijaté opatrenia bez priameho vplyvu na verejné financie. Domácnostiam zabezpečuje stabilné ceny elektriny od roka 2022 dohoda so Slovenskými elektrárňami, a. s. Zastropovanie cien elektriny pre domácnosti v rokoch 2023 a 2024 je na úrovni cien roka 2022.

Úrokové náklady rastú aj v aktuálnom roku, oproti 2023 o tretinu. Hlavným zdrojom očakávaného zvýšenia nákladov na obsluhu dlhu je plné pretavenie nárastu úrokových sadzieb ECB do predaja štátnych dlhopisov.

[13] Solidárny príspevok sa vzťahuje na firmy v odvetviach spracovania ropy, zemného plynu a uhlia, kde takéto činnosti musia predstavovať minimálne 75 % ich obratu.
[14] Ide o výdavky na schémy platné v roku 2024. Nezahŕňa vyplatené prostriedky v roku 2024 za schémy roka 2023.

Úrokové náklady tak rastú z dôvodu nahrádzania starého lacnejšieho dlhu novým dlhom s vyššími sadzbami, vrátane potreby krytia očakávaného schodku štátneho rozpočtu v aktuálnom roku.

Významný podiel na raste výdavkov má aj nárast nákladov na sociálne dávky o desatinu. Hlavným faktorom vývoja je aj v tomto roku silná valorizácia dôchodkov spôsobená minuloročným rastom inflácie. Na navýšení výdavkov sa významne podieľa aj opatrenie umožňujúce odchod do dôchodku po 40. odpracovaných rokoch. Vplyv má aj navýšenie 13. dôchodkov na úroveň priemerného dôchodku[15]. Rast výdavkov na sociálne dávky spôsobujú aj niektoré menšie opatrenia.[16]

Výdavky na zdravotníctvo rastú medziročne viac ako o pätinu. Mzdy zdravotníkov v tomto roku rastú na úrovni takmer 8 %[17]. Mimo verejného sektora[18] rástli výdavky najmä v špecializovanej ambulantnej starostlivosti, zdravotníckych pomôckach a v súkromných nemocniciach. Postupné zvyšovanie vplyvu zavádzania inovatívnych liekov z roku 2022 tiež tlačí na rast výdavkov v zdravotníctve.[19]

Národné kapitálové výdavky rastú o 3 %. Spomedzi významnejších investícií sa realizuje napríklad výstavba úseku rýchlostnej cesty R2 Kriváň – Mýtna a diaľničného úseku D1Lietavská lúčka – Dubná skala spolu s tunelom Višňové. Na obranu sa v tomto roku vynaloží výrazne viac prostriedkov hlavne z dôvodu dodania značného objemu obrannej techniky, čo predstavuje medziročný nárast na kapitálových výdavkoch o 0,5 % HDP. V roku 2024 majú byť dodané lietadlá F-16 a obrnené vozidlá 8x8.

II.2. Rozpočtové ciele

V súlade so stanovenou trajektóriou rastu čistých výdavkov vláda cieli deficit na úroveň 4,7 % HDP v roku 2025. V scenári bez ďalších opatrení by deficit v budúcom roku narástol. Objem potrebných konsolidačných opatrení na dosiahnutie budúcoročného cieľa sa zvyšuje najmä v dôsledku uvažovaného rastu obranných výdavkov (-0,8 % HDP). Ich nárast je však v značnej miere spôsobený dávnejšie dohodnutými dodávkami vojenskej techniky. Negatívne pôsobia aj rastúce výdavky na obsluhu dlhu. Tieto faktory naopak z väčšej časti kompenzuje odznenie opatrení súvisiacich s vysokými cenami energií (0,7 % HDP)[20]. Vláda pre budúci rok plánuje maximálny rast národne financovaných primárnych výdavkov verejnej správy[21] (ďalej ako čisté výdavky) na úrovni 3,8 % (viac **BOX 4**). To pri zohľadnení najnovších prognóz zodpovedá zníženiu nominálneho schodku o 1,1 p. b. (na 4,7 % HDP). Uvedené medziročné zníženie schodku vláda cieli súborom už v parlamente schválených konsolidačných opatrení v objeme 2,0 % HDP. Väčší objem konsolidačných opatrení súčasne kryje aj nové výdavky s vplyvom v objeme 0,3 % HDP, najmä v sociálnej oblasti a tiež umožňuje vytvorenie obozretnej rezervy na riešenie negatívnych vplyvov vývoja rozpočtového hospodárenia rovnakej úrovni 0,3 % HDP (k jednotlivým opatreniam viac v kapitole 3).

[15] Medziročný rast výdavkov z tohto opatrenia, po zarátaní jednorazovej dávky v hodnote 300 eur, je spôsobený nekrátením 13. dôchodku poberateľom s vyšším dôchodkom. Tým bol v minulom roku vyplatený nižší 13. dôchodok ako dôchodcom s nízkymi dôchodkami.

[16] Takými sú prijatá zmena klasifikácie druhu zdravotného postihnutia pre vyplácanie invalidných dôchodkov, pro-rodinne orientované opatrenia, ako nový príspevok pre rodičov, ktorých deti neboli prijaté do materskej školy, ale aj pomoc so splátkami hypoték, zmeny v príspevku na bývanie v hmotnej núdzi alebo rozšírenie osobnej asistencie na školách.

[17] Mzdy v zdravotníctve sa indexujú na základe rastu miezd v ekonomike spred dvoch rokov (teda aktuálne z roku 2022). V ESA2010 klasifikácii sa na tejto položke účtujú mzdy zdravotníkom v zariadeniach, ktoré nie sú zaradené do sektora verejnej správy.

[18] V klasifikácii ESA2010 sú zdravotnícke zariadenia zaradené v sektore verejnej správe vylúčené z tejto položky.

[19] Proces prijatia nového inovatívneho lieku, ktorý býva zvyčajne drahý môže trvať až dva roky, vyžaduje si to podávanie žiadostí, kontroly a následné vyjednávania. Vďaka kontinuite procesu sa postupne nahrádzajú staré lieky novšími, čím sa niektoré výdavky vykrývajú, zvýšený dopad na rast výdavkov na zdravotníctvo bude pretrvávať však aj v najbližších rokoch.

[20] Návrhu rozpočtu na budúci rok počíta v rámci sumy energopomoci s medziročne výrazne nižšou sumou (235 mil. eur), na pomoc pre nízkopríjmové domácnosti v prípade cien plynu. Časť rezervy bude použitá na zúčtovanie schém na kompenzáciu cien energií za rok 2024. Nateraz sa nezvažuje kompenzovať distribútorom rozdiely medzi regulovanými a zníženými cenami, ale rôzne alternatívy adresnej pomoci pre nízkopríjmové domácnosti, ktoré majú kompenzovať vyššie ceny plynu.

[21] Výdavky verejnej správy v metodike ESA2010 očistené o zdroje z Plánu obnovy, európske štrukturálne fondy, výdavky na spolufinancovanie, úrokové náklady, jednorazové výdavky a cyklické výdavky v nezamestnanosti. Rast takto upravených výdavkov zároveň znižujú príjmové diskrečné opatrenia (DRM), ktoré vláde umožňujú realizovať konsolidáciu aj na príjmovej strane rozpočtu.

GRAF 16 – Vývoj čistých výdavkov rozpočtu verejnej správy (%)

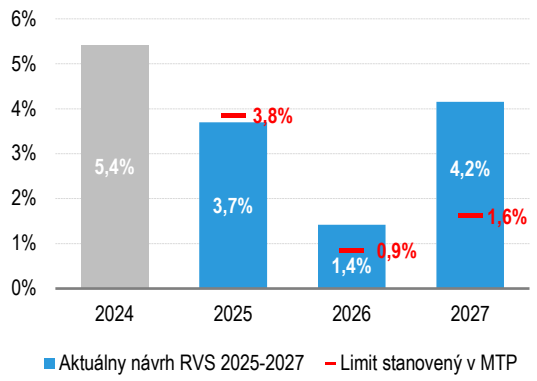

TABUĽKA 3 – Hlavné faktory vysvetľujúce medziročnú zmenu nominálneho deficitu v 2025 (% HDP)

Medziročné znížene deficitu v 2025	**1,1**
Nárast obranných výdavkov	-0,8
Nárast úrokových nákladov	-0,1
Nižšie kompenzácie energií	0,7
Konsolidačné opatrenia	2,0
Opatrenia vlády na výdavkoch, vrátane rezervy na riešenie negatívnych vplyvov vývoja rozpočtového hospodárenia	-0,6
Ostatné	-0,1

Pozn.: V roku 2024 neboli v platnosti nové fiškálne pravidlá EÚ, Slovensko si stanovilo národný limit opierajúc sa o odporúčanie EK z jari 2023 na úrovni medziročného rastu výdavkov 5,7 % vrátane výdavkov na spolufinancovanie. *Zdroj: MF SR, EK*

Od roku 2026 bude vláda aj ďalej znižovať nominálny schodok v priemere takmer o 1 % HDP ročne. Rozpočtové ciele zodpovedajú zníženiu deficitu k hranici 3 % HDP do konca volebného obdobia. Tempo znižovania deficitu približne o 1 p. b. ročne zároveň reflektuje aj stanovený rast čistých výdavkov v ďalších rokoch. Pokles deficitu k 3 % HDP do konca volebného obdobia je prísnejší cieľ, ako mechanicky vyplýva z dodržania záväznej trajektórie rastu čistých výdavkov. V prípade aplikácie záväznej trajektórie rastu čistých výdavkov by deficit klesol na úroveň 3,6 % HDP v roku 2027. Vláda však plánuje prísnejší cieľ deficitu dosiahnuť dodatočným úsilím, najmä cez zlepšenie úspešnosti výberu daní a to s ohľadom na stabilizáciu vývoja hrubého dlhu okolo 60 % HDP, ktorú by sa pri aplikácii záväznej trajektórie rastu očistených výdavkov nepodarilo dosiahnuť.

TABUĽKA 4 – Rozpočtové ciele (% HDP)

	2022 S	2023 S	2024 OS	2025 NRVS	2026 NRVS	2027 NRVS
Nominálne saldo / Ciele pre schodok rozpočtu verejnej správy (1)	-1,7*	-4,9*	**-5,8**	**-4,7**	**-3,7**	**-3,0**
Medziročná zmena nominálneho salda (2)			**0,9**	**-1,1**	**-1,0**	**-0,7**
Návrh rozpočtu verejnej správy (3)				**-4,7**	**-4,2**	**-4,9**
Rozdiel medzi cieľmi vlády a aktuálne nastaveným rozpočtom (3-1)				**0,0**	**0,4**	**1,9**

** Podľa údajov jarnej notifikácie Eurostatu.*

BOX 4 – Rast čistých výdavkov ako nástroj nových fiškálnych pravidiel EÚ

Deficit a dlh ostávajú ústredným prvkom aj v reformovaných fiškálnych pravidlách EÚ. Krajiny EÚ sa v roku 2024 dohodli na podobe nových pravidiel riadenia a dohľadu nad verejnými financiami. Hoci reforma upustila od viacerých pôvodných hodnotiacich indikátorov, nominálny deficit a hrubý dlh ostávajú základnými prvkami nových pravidiel. Nový fiškálny rámec cieli zníženie deficitu na úroveň, ktorá zabezpečí, že ani v nasledujúcich 10-tich rokoch po horizonte strednodobého fiškálno-štrukturálneho plánu bez ďalšieho zásahu vlády sa deficit nevráti nad 3 % HDP. Dlh by mal pri vysoko zadlžených krajinách klesať k 60 % HDP[22], resp. pri nízko zadlžených sa po úprave pod touto úrovňou udržať aj v 10-ročnom horizonte bez ďalšieho zásahu vlády[23].

Jediným operatívnym nástrojom na znižovanie deficitov a dlhu od roku 2025 bude rast čistých výdavkov. Hoci sa ciele deficitu a dlhu nezmenili, novými prvkami pravidiel je viacročný horizont a jediný operatívny nástroj rast čistých výdavkov. Ide o výdavky celej verejnej správy očistené o vplyvy, ktoré vláda nemá plne pod kontrolou ako sú EÚ fondy, či úrokové náklady. Požadované zníženie deficitu v metrike primárneho

[22] Krajiny s dlhom nad 90 % HDP musia zabezpečiť znižovanie dlhu v priemere aspoň o 1 p. b. ročne, krajiny s dlhom 60-90 % HDP o 0,5 p. b. ročne.
[23] Prognóza vývoja dlhu je navyše testovaná na nepriaznivé scenáre finančného šoku, horšieho vývoja primárneho štrukturálneho salda a zhoršeného vzťahu úrokovej miery a rastu HDP. Hodnotí sa tiež, či bude dlh v nasledujúcich piatich rokoch po úprave klesať s pravdepodobnosťou aspoň 70 %.

štrukturálneho salda sa premieta do potrebného spomalenia rastu čistých výdavkov[24]. Výdavky potom môžu rásť rýchlejšie len ak sa príjmu ekvivalentné príjmové opatrenia v rozpočte (DRM). Takto definovaný rast na viacročnom horizonte 4 až 7 rokov[25] predstavuje tzv. referenčnú trajektóriu výdavkov. Ide o jediný indikátor, ktorého plnenie sa bude sledovať a odchýlenia zaznamenávať na celom horizonte.

Záväzná trajektória výdavkov je ukotvená v novom viacročnom strednodobom fiškálno-štrukturálnom pláne (MTP)[26]. Rast čistých výdavkov je politickým záväzkom vlády, ku ktorému sa po prvýkrát hlási na jeseň 2024 v novom strategickom dokumente. Ide o viacročný fiškálno-štrukturálny plán, ktorý rámcuje plánovaný vývoj verejných financií a predstavuje súbor reforiem a investícií na nasledujúce štyri roky. MTP sa po schválení Európskou komisiou a Radou EÚ stane záväzným pre tvorbu rozpočtu a implementácie štrukturálnych reforiem. Nahrádza Program stability a Národný program reforiem a jeho plnenie sa bude vyhodnocovať každý rok ku koncu apríla v novej Ročnej správe o pokroku[27].

Na dosiahnutie plánovaného poklesu deficitu, ktorý bude v súlade so stanoveným rastom čistých výdavkov aj v ďalších rokoch, je potrebné do roku 2027 predstaviť dodatočné konsolidačné opatrenia v objeme 1,9 % HDP. Konsolidačné opatrenia predstavené vládou a schválené parlamentom zabezpečujú dosiahnutie cieľa v roku 2025. Na rok 2026 je schodok súčasne nastaveného rozpočtu vyšší o 0,4 % HDP, resp. o 1,9 % HDP v roku 2027 (2,8 mld. EUR). Vláda však plánuje prijať ďalšie opatrenia, tak aby dosiahla stanovené ciele pre schodok rozpočtu verejnej správy.

TABUĽKA 5 – Bilancia výdavkov a príjmov v metodike ESA2010 (% HDP)

		S	OS	NRVS		
	ESA kód	2023	2024	2025	2026	2027
Príjmy spolu	**TR**	**43,0**	**41,0**	**42,8**	**42,2**	**41,6**
Dane z produkcie a dovozu	D.2	12,3	11,6	12,5	12,3	12,0
Bežné dane z dôchodkov, majetku	D.5	7,8	8,2	8,4	8,3	8,3
Príspevky na sociálne zabezpečenie	D.61	15,4	15,6	15,7	15,9	16,1
Dôchodky z majetku	D.4R	1,0	1,0	0,9	0,7	0,6
Ostatné*		6,6	4,7	5,3	5,0	4,5
Výdavky spolu	**TE**	**47,9**	**46,8**	**47,5**	**46,3**	**46,4**
Kompenzácie zamestnancov	D.1P	11,0	10,8	10,8	10,5	10,5
Medzispotreba	P.2	5,6	5,9	5,9	5,7	5,6
Subvencie	D.3P	3,3	1,8	1,1	0,7	0,7
Úrokové náklady	D.41P	1,2	1,4	1,5	1,6	1,8
Celkové sociálne transfery	D.6P,D632	19,7	20,7	20,1	20,2	20,3
Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51G	4,7	3,5	4,2	3,5	3,3
Kapitálové transfery	D.9P	0,6	0,4	0,7	0,5	0,5
Ostatné**		1,8	2,2	3,1	3,5	3,8
Zatiaľ nešpecifikované a nezahrnuté konsolidačné opatrenia v rozpočte voči rozpočtovým cieľom					0,4	1,9
Cielené saldo verejnej správy	**B.9**	**-4,9**	**-5,8**	**-4,7**	**-3,7**	**-3,0**
Saldo zapracované v rozpočte			**-5,8**	**-4,7**	**-4,2**	**-4,9**

Pozn.: * P.11+P.12+P131+D.39rec+D.7rec+D.9rec (iné ako D.91rec)

** D.29p+D.5p+D.7p+P.5M+NP

[24] Pravidlo umožňuje rásť upraveným výdavkom tempom rastu nominálneho potenciálneho HDP, pričom od tohto rastu sa odpočítava požadovaná zmena primárneho štrukturálneho salda.

[25] Referenčnú trajektóriu stanovuje pravidlá EÚ minimálne na 4 roky. V prípade, že členská krajina plánuje konsolidáciu rozložiť na dlhšie obdobie, je možné trajektóriu predĺžiť až na 7 rokov. To si ale vyžaduje preložiť dodatočné reformy a investície zamerané na zlepšenie rastu ekonomiky, fiškálnej udržateľnosti a udržanie priemernej úrovne národných investícií.

[26] Národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán SR na roky 2025-2028.

[27] Oficiálny názov je: Výročná správa o pokroku pri vykonávaní národného strednodobého fiškálno-štrukturálneho plánu.

III. POPIS OPATRENÍ VLÁDY

Vláda pripravila a parlament už aj schválil rozsiahly súbor konsolidačných opatrení v objeme 2,0 % HDP na rok 2025. Medzi najväčšie opatrenia na príjmovej strane patrí reforma sadzieb DPH, zavedenie dane z finančných transakcií pre firmy a podnikateľov, či zavedenie, resp. zvýšenie sektorových daní. Zvýšia sa aj spotrebné dane prostredníctvom novej dane zo sladených nápojov a zdanením elektronických cigariet. Porastie tiež korporátna pre podniky s tržbami nad 5 mil. EUR, poplatky za diaľničné známky a cestné mýto, ako aj odvodové zaťaženie vysokopríjmových zamestnancov. Na výdavkovej strane prináša najväčšiu úsporu zacielenie časti sociálnych transferov v podobe nahradenia rodičovského dôchodku možnosťou asignovať časť dane z príjmu rodičom a postupná strata nároku na daňový bonusu s rastom príjmu. Rast výdavkov stlmia aj opatrenia na mzdovej obálke, keďže mzdová obálka vybraných štátnych zamestnancov sa má znížiť o desatinu a mzdy väčšiny zdravotníkov porastú pomalšie než ich platový automat.

III.1. Opatrenia zapracované v rozpočte

Opatrenia na príjmoch

Zvýšenie základnej sadzby DPH na 23 % spolu s úpravou zníženej sadzby na 19 % a 5 % zvýši verejné príjmy o 0,5 % HDP. Základná sadzbu DPH sa zvyšuje z 20 na 23 %. Súčasne sa základné potraviny, lieky a vybrané zdravotné pomôcky, registrované sociálne podniky, učebnice, knihy, hudobniny, noviny, časopisy, jedlo v reštauráciách, či služby ubytovacích zariadení a fitnescentier preradia zo súčasnej zníženej 10 % sadzby do 5 % zníženej sadzby. Novej 5 % zníženej sadzbe po novom budú podliehať aj vstupy na štadióny. Na všetky potraviny (s výnimkou základných potravín v zníženej 5 % sadzbe), nápoje v reštauráciách (okrem alkoholických, ktoré sú v 23 % sadzbe) a dodávky elektriny sa bude aplikovať nová 19 % sadzba DPH.

Zavedenie novej dane z finančných transakcií (ďalej DFT) pre firmy a živnostníkov zvýši verejné príjmy o 0,5 % HDP. Bankové prevody firiem a SZČO sa zdania sadzbou 0,4 % z objemu transakcie v maximálnej výške 40 eur za transakciu a výbery hotovosti z bankomatov dvojnásobne (0,8 %), avšak bez aplikácie maximálneho stropu pri výbere. Zároveň každá debetná aj kreditná karta bude zdanená paušálnym poplatkom 2 eurá ročne. Platenie daní a odvodov nebude podliehať DFT. Novú daň budú vyberať a odvádzať štátu komerčné banky. Daň sa bude prvý krát platiť od 1. apríla 2025. Očakávaný výnos v budúcom roku je na úrovni 0,4 % HDP, v ostatných rokoch 0,5 % HDP. Ako kompenzačné opatrenie sa pre malých SZČO navýši hranica pre uplatnenie zníženej sadzby dane z príjmu 15 % z 60 na 100 tisíc EUR ročne. Rovnako sa zvýši hranica na 100 tisíc EUR aj pre malé a stredné podniky a sadzba dane sa ešte navyše zníži z aktuálnych 15 na 10 %. Kompenzačné opatrenia by sa mali pozitívne dotknúť cca 10 tisíc SZČO a 22 tisíc firiem.

Nová sadzba dane pre podniky s obratom nad 5 mil. EUR na úrovni 24 % prinesie 0,3 % HDP. Zavedením vyššej dane sa nezavádza skutočné progresívne zdanenie. So zníženou daňou pre malé a stredné podniky na úrovni 10 % so zdaniteľnými príjmami do 100 tis. EUR sa vytvára systém s troma sadzbami dane. Tie sa aplikujú na celý základ dane v prípade prekročenia stanovenej hranice zdaniteľného príjmu. Opatrenie v podobe vyššej sadzby dane negatívne ovplyvní cca 5,5 tisíc firiem, čo je cca 1,8 % z celkového počtu, znížená 10 % sadzba naopak zlepší hospodárenie cca 22 tis. firiem (7 % celkového počtu)[28]. Ako dodatočné kompenzačné opatrenie vláda prijala zníženie zrážkovej dane z dividend z 10 na 7 %. Nižšia sadzba sa bude aplikovať na dividendy vyplatené zo zisku roku 2025 a neskôr.

Zvýšenie cien diaľničných známok a reforma cestného mýta prinesie okrem dodatočných príjmov (0,1 % HDP) aj posun k zelenšiemu zdaňovaniu. Rast diaľničných známok reaguje na smernicu EK (Eurovignette). Tá zavádza povinnosť zaviesť jednodňovú diaľničnú známku, ako aj zabezpečiť maximálne cenové rozdiely vychádzajúce z ceny ročnej diaľničnej známky. Od januára 2025 bude cena ročnej známky 90 eur (v súčasnosti 60 eur), aj po zvýšení bude jej cena najnižšia vo V4 a Rakúsku[29]. Zároveň v súlade so smernicou

[28] Dane z príjmu právnických osôb sa týkajú ešte zmeny: predĺženie daňového superodpisu pre investície do priemyslu 4.0 a vyňatie sociálnych podnikov z platenia daňovej licencie. Obe opatrenia však majú zanedbateľný vplyv na verejné financie v objeme približne 1 mil. eur.
[29] Zmena cien známok - ročná: 60→90 eur, mesačná: 17→17,1 eur, 10-dňová: 12→10,8 eur (zníženie), a jednodňová: 5,4→8,1 eur.

Eurovintagge vláda zvyšuje ceny mýta pre nákladné vozidlá o 40 %[30] od druhej polovice roka 2025. Ako kompenzačné opatrenie pre autodopravcov vláda znižuje pre nákladné autá daň z motorových vozidiel na minimálnu úroveň. Výpadok príjmu z nižšej dane z motorových vozidiel pre nákladné vozidlá bude kompenzovaný vyššou daňou z motorových vozidiel pre osobné autá[31]. K zelenšiemu zdaňovaniu prispeje aj oslobodenie nepeňažného príjmu z použitia motorového vozidla s alternatívnym pohonom.

Zvýšenie osobitného odvodu v regulovaných odvetviach pre vybrané sektory, ktoré patria medzi najziskovejšie odvetvia a jeho rozšírenie na rafinérie prinesie v budúcom roku do 0,1 % HDP. Zvýšenie osobitného odvodu sa bude týkať mobilných operátorov[32]. Ich celkové daňové zaťaženie vzrastie z takmer 24 % na 31,0 %, čistá ziskovosť klesne o cca 1,5 p. b. na 14,2 %. Rafinérie budú od budúceho roku tiež zahrnuté do osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach. Sadzba regulovaného odvodu pre rafinérie bude zodpovedať 30 % zo zisku, pričom ide o trvalý odvod na tejto úrovni.

Za účelom zvýšenia atraktívnosti štátnych dlhopisov a súčasne ako kompenzačné opatrenie vyňala vláda úrokové výnosy zo štátnych dlhopisov zo základu osobitného odvodu.

Zvýšenie maximálnych vymeriavacích základov zo sociálneho poistenia prinesie príjmy do 0,1 % HDP. Odvody zo sociálneho poistenia sa zvýšia zo 7 násobku priemernej mzdy z pred dvoch rokov na úroveň 11 násobku[33]. Opatrenie sa dotkne zamestnancov s mesačným príjmom viac ako 10,7 tisíc EUR. To predstavuje približne 16 tis. ľudí.

Okrem opatrení v rámci lex konsolidácie, ktoré prešli parlamentom v septembri boli v tomto roku skôr prijaté aj opatrenia zamerané na vyššie zdaňovanie spotrebných daní. Nová daň na sladené nápoje bude účinná od začiatku roka 2025. Bude sa vzťahovať na nápoje s pridaným cukrom či umelými sladidlami vo výške 15 resp. 30 centov za liter[34]. Od začiatku roka 2025 budú zdanené elektronické cigarety a nikotínové vrecúška[35]. Zdanením týchto výrobkov sa zabezpečia rovnaké podmienky na trhu s tabakovými výrobkami. Od roku 2026 bude pokračovať daňový kalendár (t.j. automatické zvyšovanie sadzieb dane) pri tabakových výrobkoch. Plánuje sa zvýšenie sadzieb v rokoch 2026 a 2028 tak, aby cena krabičky cigariet vzrástla v obidvoch rokoch o 40 centov.

Opatrenia na výdavkoch

Konsolidačné opatrenia na výdavkoch

Vláda pristúpila k zníženiu mzdovej obálky vybraných štátnych zamestnancov a zamestnancov vo verejnom záujme a k tlmeniu rastu miezd väčšiny zdravotníkov (spolu 0,3 % HDP). Osobné výdavky a limity počtu zamestnancov kapitol štátneho rozpočtu poklesnú v budúcom roku o 10 %. To zodpovedá prepusteniu cca 5 000 osôb[36]. Valorizácia miezd väčšiny zdravotníkov bude pomalšia než by vyplývalo z ich platovému automatu. Podľa platového automatu, ktorý viaže mzdy zdravotníkov na rast priemernej mzdy v hospodárstve, by mali rásť ich mzdy v budúcom roku až takmer o 10 %. Výnimkou sú zdravotné sestry a zdravotnícki zamestnanci s najnižšími

[30] Smernica Eurovignette zavádza poplatok za emisie CO2 do výpočtu celkovej výšky mýta. Zároveň je súčasťou výpočtu celkového mýta poplatok za infraštruktúru a poplatok za externé náklady spojené so znečistením ovzdušia.

[31] Cieľom opatrenia je namiesto zdaňovania vlastníctva vo forme dane z motorových vozidiel (DzMV) spoplatňovať priamo používanie ciest cez mýtny systém. Sadzby DzMV pre nákladné autá sa znížia na úroveň minimálnych sadzieb ako kompenzácia vyšších mýtnych sadzieb, čo vo výsledku zníži príjmy DzMV o 32 mil. eur. Následne, zjednotenie vekových koeficientov pre výpočet dane na všetkých vozidlách, zvýši zdanenie kategórií vozidiel M1, N1 a L (osobné vozidlá, malé nákladné vozidlá, motorky), čo spolu činí 27 mil. eur. To čiastočne kryje výpadok na dani spôsobený znížením sadzieb pre nákladné (kategórie N2, N3), prípojné vozidlá (kategórie O) a autobusy (kategórie M2, M3).

[32] V súčasnosti sa aplikuje mesačná sadzba 0,363 % (4,356 % ročne) z výsledku hospodárenia, navrhujeme nárast na 1,576 % (18,908 % ročne) na horizonte 15 rokov. Vyššia sadzba zvýši príjem štátneho rozpočtu o 25,5 mil. eur ročne, berúc do úvahy vplyv odvodu na DPPO. V roku 2022 mobilní operátori na osobitnom odvode zaplatili spolu 11,1 mil. eur.

[33] Navýšenie stropov pri platení sociálnych odvodov zo 7-násobku PMt-2 (zodpovedá hrubej mzde 10 710 eur/mes. v roku 2026) na 11-násobok PMt-2 (zodpovedá hrubej mzde 16 830 eur/mes. v roku 2026) predstavuje nárast odvodového zaťaženia práce najvyššie príjmových, obzvlášť zvýšenia nákladov práce ich zamestnávateľov.

[34] Verejné príjmy sa tak navýšia o 0,1 % HDP (85 mil. v roku 2025 až 118 mil. v roku 2027). Cieľom opatrenia je konsolidácia verejných financií a vláda neočakáva automaticky, že povedie k zníženiu výskytu obezity, či ďalších chorôb súvisiacich so stravovaním

[35] Výška zdanenia bude na úrovni priemeru krajín EÚ (sadzby pre rok 2025): 0,20 eur/ml pre náplne do elektronických cigariet, 0,05 eur/g pre ostatné nikotínové výrobky. V roku 2027 sa predpokladá ich nárast na úroveň 0,30 eur/ml pre náplne do elektronických cigariet a 0,20 eur/g pre ostatné nikotínové výrobky.

[36] Výnimky z viazania výdavkov na kompenzácie majú pedagogickí a odborní zamestnanci, ústavní činitelia, sudcovia a prokurátori, zamestnanci regionálneho školstva, zdravotnícki zamestnanci, zamestnanci centier pre deti a rodiny a špecializovaných ústavov, profesionálni rodičia, zamestnanci verejných VŠ, justiční a právni čakatelia prokuratúry, administratívne kapacity, zamestnanci v cudzine, zamestnanci POO, zamestnanci preneseného výkonu štátnej správy na obce a VÚC. Kvantifikácia opatrenia v roku 2025 počíta s vyplateným odstupným v objeme 75 mil. eur.

platmi, ktorým porastú mzdy o vyše 6 %. Uvedené spomalenie rastu miezd čiastočne kompenzuje masívne navýšenie miezd zdravotníkov z roku 2023, kedy ich rasty výrazne presiahli rast iných miezd ako aj rast inflácie.

Nahradením rodičovského bonusu asignáciou z dane z príjmu a naviazaním daňového bonusu na výšku príjmu sa urobil krok k zacieleniu sociálneho systému na nízkopríjmové obyvateľstvo. Od budúceho roku sa zmení forma vyplácania rodičovského dôchodku prostredníctvom asignácie čiastky uhradenej dane rodičom namiesto sumy vypočítavanej zo mzdy detí. Rozšíri sa možnosť asignovať časť zaplatenej dane z príjmu aj na rodičov v dôchodkovom veku. Asignovať sa bude môcť 4 % nad rámec súčasnej asignácie (2 % pre jedného a 2 % pre druhého rodiča). Touto zmenou sa výrazne zníži priemerná suma rodičovského dôchodku[37]. Zmeny v daňovom bonuse majú viesť k vyššiemu disponibilnému príjmu pre nízkopríjmové domácnosti[38]. Naopak s rastúcim príjmom od hrubej mzdy približne na úrovni 1,5 násobku priemernej mzdy, teda takmer 2,5 tisíc eur sa bude daňový bonus krátiť, pričom úplná strata nároku nastáva pri príjme nad 3,6 tisíc eur. Zároveň sa daňový bonus už nebude vyplácať na deti, ktoré dosiahli 18 rok života[39].

Opatrenia vlády zvyšujúce výdavky

Presun financovania materských škôl na štátny rozpočet s vplyvom do 0,1 % HDP. Od budúceho roka majú materské škôlky byť rovnako ako tie základné financované cez normatív zo štátneho rozpočtu. Vláda síce zoberie časť z výnosu podielovej DPFO obciam, ktoré doteraz z tohto zdroja financovali prevádzku materských škôlok. Avšak transfer, ktorý bude štát samosprávam posielať bude o 0,1 % HDP vyšší ako krátenie DPFO.

V budúcom roku majú výraznejšie rásť aj niektoré ďalšie výdavky. Vláda zvyšuje niektoré sociálne príspevky, výdavky sa zvyšujú aj kvôli lepšiemu mzdovému zabezpečeniu ozbrojených zložiek, či zamestnancov na súdoch. Rastú dotácie a fondy súvisiace s kultúrou ako aj výdavky Environmentálneho fondu.

Rezerva na riešenie negatívnych vplyvov vývoja rozpočtového hospodárenia je na úrovni 0,3 % HDP. Návrh rozpočtu počíta aj s vytvorením rezervy na neočakávaný rozpočtový a makroekonomický vývoj. Rezerva má pokryť aj prípadne nižšie plnenie príjmových opatrení v porovnaní s očakávaným výnosom. Jej hlavným cieľom je zabezpečenie plnenia národného strednodobého fiškálno-štrukturálneho plánu.

TABUĽKA 6 – Kvantifikácie nových príjmových a výdavkových opatrení (vplyv na rozpočet v ESA2010, mil. EUR)

	ESA2010	2025	2026	2027	2028
Opatrenia na príjmoch spolu		**1 992**	**2 446**	**2 505**	**2 690**
Zmena sadzieb DPH (základná 23 % a dve znížené – 19 % a 5 %)		**756**	**793**	**760**	**774**
Zvýšená základná sadzba 23 %	D.2	1 230	1 292	1 281	1 324
Znížená sadzba 19 % (potraviny, energie, nápoje v gastre)	D.2	-80	-84	-88	-92
Znížená sadzba 5 % (základné potraviny, lieky, učebnice, a ďalšie)	D.2	-394	-414	-433	-458
Daň z finančných transakcií a posun hranice pre nižšiu sadzbu dane z príjmu		**468**	**674**	**706**	**743**
Zavedenie dane z finančných transakcií	D.2	517	723	755	792
Úprava zníženej dane z príjmov právnických osôb (z 15 % na 10 %)	D.5	-45	-45	-45	-45
Zmena hranice príjmu mikrodaňovníkov pre nižšiu sadzbu dane z príjmov	D.5	-4	-4	-4	-4
Vyššia daň z príjmov podnikov a nižšia zrážková daň z dividend		**483**	**494**	**495**	**490**
Zvýšenie dane z príjmov právnických osôb na 24 %	D.5	489	505	521	543
Úprava sadzby zrážkovej dane z dividend (a i.)[40]	D.5	-6	-11	-26	-53
Zvýšenie spotrebných daní (sladené nápoje, tabak)		**86**	**230**	**284**	**407**
Zavedenie spotrebnej dane zo sladených nápojov	D.2	78	108	110	112
Zvýšenie dane spotrebných sadzieb z tabakových výrobkov	D.2	-	106	153	264
Zvýšenie spotrebnej dane z výrobkov súvisiacich s tabakovými výrobkami	D.2	8	16	20	31

[37] Vo väčšine prípadov pôjde o pomerne menšiu sumu asignovanej čiastky v porovnaní so súčasným mechanizmom. Pre porovnanie asignácia z priemernej mzdy za zdaňovacie obdobie roku 2025 bude v roku 2026 vo výške cca 39 eur pre každého rodiča (spolu 78 eur), rodičovský dôchodok pre 1 rodiča by bol 257,4 eur, spolu pre dvoch 514,8 eur za rok.
[38] Nárok na celý daňový bonus pri 1. dieťati bude aj pre ľudí s nízkym príjmom (100 % DB už pri polovici minimálnej mzdy). Zároveň sa zvyšuje daňový bonus pri nízkopríjmových rodinách na úrovni okolo minimálnej mzdy, pri väčšom počte detí.
[39] Daňový bonus sa pre deti do 15 rokov ponecháva na úrovni 100 eur a pre deti od 15 do 18 rokov na úrovni 50 eur. Daňový bonus sa do ďalších rokov automaticky nezvyšuje (fixné sumy ako v súčasnosti).
[40] V tomto prípade zohľadňujeme aj ďalšie drobné opatrenia, ktoré rovnako ako úprava sadzby zrážkovej dane z dividend majú kompenzačný charakter, sú nimi predĺženie daňového superodpisu na investície do priemyslu 4.0 (pre Volkswagen) a vyňatie sociálnych podnikov z povinnosti platiť daňovú licenciu.

Úprava cien diaľničnej známky, mýta a daní z motorových vozidiel		**78**	**130**	**130**	**128**
Zvýšenie mýta pre nákladné motorové vozidlá (Eurovignette)	P.11	49	99	101	103
Zvýšenie cien diaľničných známok (ročná z 60 € na 90 €)	D.2/P.11	45	50	52	54
Zníženie zdanenia nákladných vozidiel	D.2	-32	-32	-32	-32
Zvýšenie dane zo všetkých motorových vozidiel	D.2	27	27	27	27
Nepeňažný príjem oslobodený pri vozidlách s alternatívnym pohonom	D.5/D.6	-11	-14	-18	-25
Osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach		**34**	**32**	**33**	**50**
Zavedenie odvodu z podnikania v odvetví spracovania ropy	D.5	36	36	36	36
Zvýšenie odvod z podnikania v odvetví poskytovania telekomunikačných služieb	D.5	25	25	25	25
Oslobodenie úrokových výnosov zo št. dlhopisov zo základu osob. odvodu	D.5	-28	-29	-28	-12
Zvýšenie stropov pre platenie sociálnych odvodov	**D.61**	**88**	**92**	**96**	**100**
Opatrenia na výdavkoch spolu		**91**	**78**	**89**	**103**
Opatrenia na zacielenie sociálnych transferov na nízkopríjmových		**-525**	**-481**	**-498**	**-514**
Reforma rodičovského dôchodku, z toho:		-352	-309	-326	-343
Zrušenie naviazania rodičovského dôchodku na priemernú mzdu	*D.6*	*-352*	*-374*	*-397*	*-419*
Nahradenie asignáciou z DPFO (2 + 2 %)	*D.7*	-	*65*	*71*	*76*
Reforma daňového bonusu na dieťa	D.6	-170	-168	-168	-166
Tlmenie rastu výdavkov na mzdovej obálke		**-268**	**-357**	**-371**	**-384**
Zníženie valorizácie miezd väčšiny zdravotníkov v roku 2025	D.1/D.632	-219	-233	-247	-260
Úspora 10 % mzdových výdavkoch vybraných častí centrálnej štátnej správy	D.1	-49	-124	-124	-124
Opatrenia vlády zvyšujúce výdavky		**885**	**916**	**959**	**1 001**
Rezerva na riešenie negatívnych vplyvov vývoja rozpočtového hospodárenia	P.2	421	441	462	482
Viaceré opatrenia v sociálnej oblasti[41]	D.6	162	186	212	236
Zlepšenie podmienok odmeňovania ozbrojených zložiek SR	D.1	90	78	75	73
Presun materských škôl pod správu štátu[42]	D.1	53	53	53	53
Ostatné[43]	D.1/P.2/D.7	158	157	157	157

Zdroj: MF SR

[41] V sociálnej oblasti rástli výdavky hneď v niekoľkých oblastiach príspevkov na opatrovanie spolu za vyše 110 mil. EUR už v roku 2025, súčasťou sú aj opatrenia na iné sociálne služby (26 mil. EUR) a rôzne menšie opatrenia za viac ako 15 mil. EUR.

[42] Okrem už videných 53 mil. EUR je ďalších takmer 55 mil. EUR už súčasťou rozpočtu kapitoly ministerstva školstva. Spolu teda bude opatrenie stáť vyše 108 mil. EUR.

[43] Okrem už uvedených opatrení navýšia deficit aj ďalšie opatrenia: zvyšovať sa budú osobné príplatky zamestnancov súdov (každoročne približne 33 mil. EUR), na deficit budú vplývať aj dotácie a fondy súvisiace s kultúrou (zhruba 50 mil. EUR) a nárast výdavkov z Environmentálneho fondu (viac ako 40 mil. EUR). V tejto položke sú obsiahnuté aj opatrenia ministerstva cestovného ruchu a športu, konkrétne novo vytvorené alebo výrazne navýšené fondy cestovného ruchu a športu.

IV. HRUBÝ DLH A DLHODOBÁ UDRŽATEĽNOSŤ VEREJNÝCH FINANCIÍ

Hrubý dlh v aktuálnom roku vzrastie, no udrží sa pod hranicou 60 % HDP. Za medziročným nárastom stojí vyšší deficit a ustupujúca inflácia. V budúcom roku by dlh bez ozdravenia verejných financií rástol, no dynamiku rastu spomalí konsolidácia znižujúca deficit o vyše 1 % HDP, pričom dlh sa opäť udrží pod 60 % HDP. Jeho stabilizácia okolo úrovne 60 % HDP na horizonte volebného obdobia si však bude vyžadovať ďalšie konsolidačné opatrenia na pokračujúce znižovanie deficitu k 3 % HDP.

IV.1. Hrubý dlh

Po krátkodobom poklese v minulých rokoch sa dlh v 2024 vráti k rastu, no udrží sa pod 60 % HDP. Zadlženie v pomere k HDP v posledných dvoch rokoch klesalo hlavne pod vplyvom silného rastu nominálneho HDP ovplyvneného vysokou infláciou. Cez efekt menovateľa tak inflácia kompenzovala vysoké schodky hospodárenia verejnej správy. V aktuálnom roku sa už dlh v súlade s predchádzajúcimi prognózami vráti k rastu a dosiahne 58,9 % HDP. Dôvodom je predpokladaný deficit na úrovni 5,8 % HDP, ktorý dokáže len v menšej miere tlmiť ustupujúca inflácia.

GRAF 17 – Prognóza hrubého a čistého dlhu verejnej správy (% HDP)

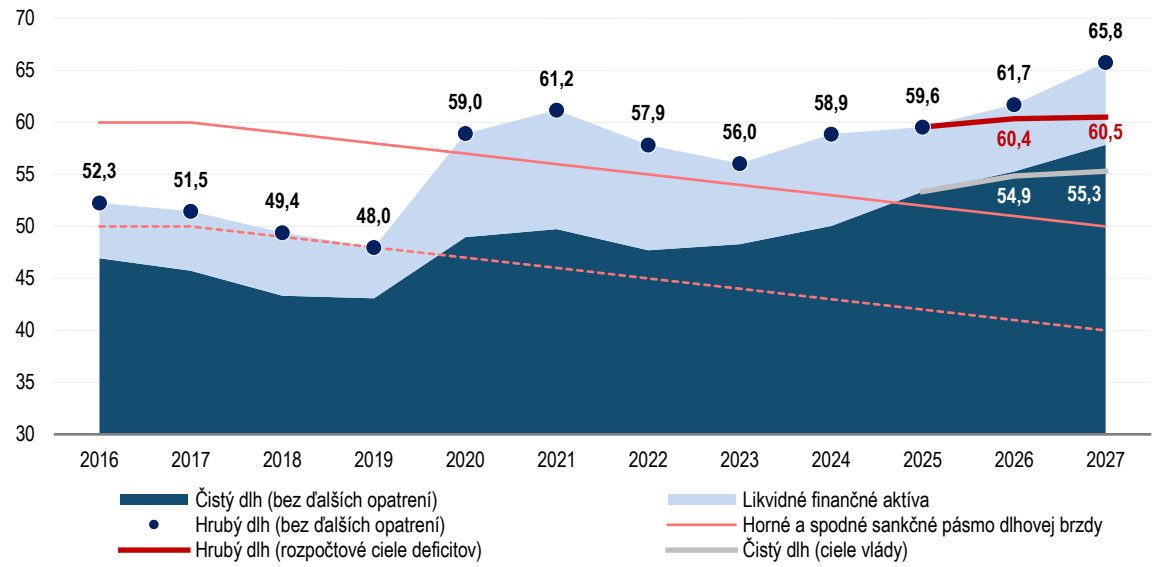

Pozn.: Vývoj hrubého a čistého dlhu v scenári rozpočtových cieľov deficitov zodpovedá dosiahnutiu akruálnych schodkov verejnej správy -4,7 % HDP v 2025, -3,7 % HDP v 2026 a -3,0 % HDP v 2027.
Zdroj: MF SR

Dynamiku rastu dlhu v roku 2025 už spomalí pokles deficitu o vyše 1 % HDP, ktorý je výsledkom konsolidácie. Vláda v budúcom roku čiastočne napĺňa záväzok z programového vyhlásenia zastabilizovať vývoj dlhu do konca volebného obdobia. Tento cieľ premietla aj do nového záväzného strednodobého plánu na roky 2025-2028. Schválený balík konsolidačných opatrení zníži deficit v budúcom roku o 1,1 p.b., čo zmierni dynamiku rastu zadlženia (GRAF 18). Tlmiť vplyv deficitného hospodárenia bude aj nadpriemerný rast nominálneho HDP cez efekt menovateľa, ťahaného vyššou infláciou. Dlh tak medziročne vzrastie len mierne a stále sa udrží pod 60 % HDP.

Za horizontom budúceho roka by dlh bez pokračujúcej konsolidácie opäť prudko rástol, jeho stabilizácia do 2027 si preto vyžiada ďalšie opatrenia, vrátane väčšieho využitia likvidných finančných aktív. Bez ďalších opatrení na zníženie schodku po roku 2025 by sa dlh vrátil k rastu a ku koncu roku 2027 dosiahol takmer 66 % HDP. Hlavným zdrojom rastu by bol primárny deficit, ale aj stúpajúce úrokové náklady (GRAF 19). Dlh by sa tak

vyvíjal v rozpore s trajektóriou očakávanou národnou dlhovou brzdou[44], ako aj európskym rámcom pravidiel. Naopak, plánovaný postupný pokles deficitu k 3 % HDP do roku 2027 dlh zastabilizuje okolo úrovne 60 % HDP, čo si bude vyžadovať prijatie dodatočných opatrení v objeme 1,9 % HDP. Súčasťou znižovania dlhu bude aj aktívne manažovanie hotovostnej rezervy ako súčasti likvidných finančných aktív. Tie aktuálne dosahujú nadpriemerné úrovne (okolo 8 % HDP) reflektujúc najmä doterajšiu neistotu, ktorá by už mala odznieť. Postupné využitie naakumulovaných aktív na úkor nových emisií tak prispeje k stabilizácii dlhu. Objem likvidných aktív by sa v 2027 mohol priblížiť k priemernej úrovni spred pandémie (5 % HDP) a čistý dlh na konci horizontu rozpočtu by dosiahol približne 55 % HDP.

GRAF 18 a 19 – Faktory spôsobujúce zmenu hrubého dlhu na horizonte do roku 2027 (% HDP)

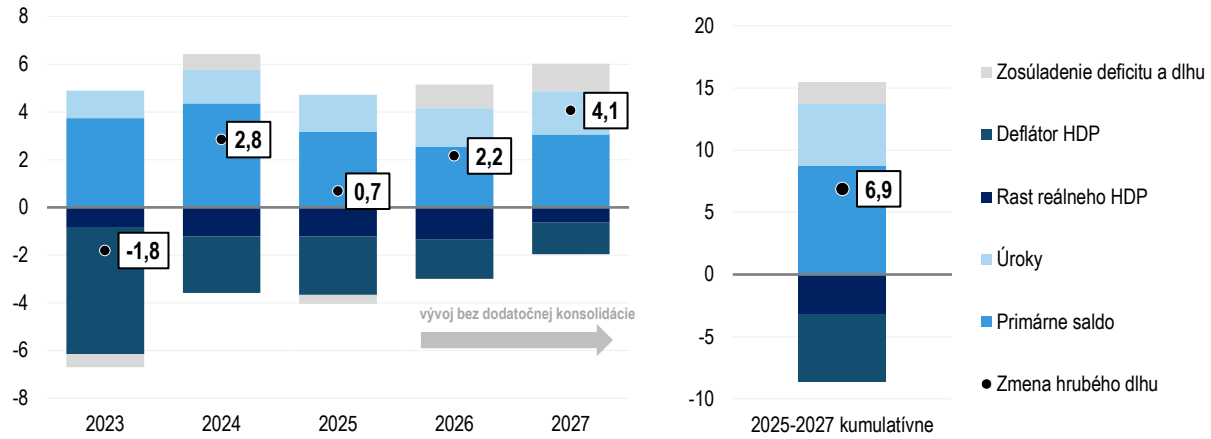

Pozn.: Zdroj: MF SR

IV.2. Udržateľnosť verejných financií

Dlhodobá udržateľnosť zostáva v pásme vysokého rizika, ale po splnení rozpočtových cieľov by sa už mala dostať do pásma stredného rizika. Súčasný stav dlhodobej udržateľnosti vychádza z nepriaznivej počiatočnej rozpočtovej pozície danej predovšetkým vysokým štrukturálnym deficitom, ako aj z budúceho nárastu výdavkov citlivých na starnutie. Pokiaľ sa zohľadnia len opatrenia aktuálne zapracované v rozpočte, dlhodobá udržateľnosť by sa do roku 2027 mierne zlepšila, ale naďalej zostane v pásme vysokého rizika. K výraznému zlepšeniu dochádza len v prípade splnenia rozpočtových cieľov a to najmä v dôsledku výraznej redukcie primárneho štrukturálneho salda o 2,7 p. b. oproti roku 2024. Pri ich splnení by došlo k zníženiu rizík do stredného pásma, ale hodnota S2 by sa stále pohybovala tesne pod hranicou vysokého rizika[45]. Pre pokles rizík dlhodobej udržateľnosti hlbšie do stredného pásma tak bude nutné pokračovať k prijímaní opatrení aj za horizontom rozpočtu.

TABUĽKA 7 – Rozklad indikátora dlhodobej udržateľnosti S2 k roku 2027 (% HDP)

	2024	RVS 2025-2027	Rozpočtové ciele
Celková hodnota	8,7 (vysoké riziko)	7,0 (vysoké riziko)	5,2 (stredné riziko)
z toho:			
Počiatočná rozpočtová pozícia štrukturálneho salda a dlhu	3,9	3,0	1,2
z toho primárne štrukturálne saldo (-):	*-3,5*	*-2,5*	*-0,7*
Výdavky na penzie	1,7	1,2	1,2
Zdravotná starostlivosť	1,2	1,1	1,1
Dlhodobá starostlivosť	1,1	1,1	1,1
Výdavky na vzdelanie	0,2	0,1	0,1
Ostatné	0,5	0,5	0,5

Zdroj: MF SR

[44] Sankčné pásma dlhovej brzdy od roku 2018 klesajú každoročne o 1 p.b. V roku 2027 dosiahnu cielené úrovne 50 % HDP pre horné pásmo a 40 % HDP pre spodné pásmo.
[45] V metodike EK sa celkové riziko dlhodobej udržateľnosti považuje za stredné, iba ak hodnota indikátora S2 vykazuje stredné alebo nižšie riziko (hodnotu nižšiu ako 6% HDP). Presná kategorizácia rizík je dostupná v Tabuľke 1 Boxu I.3.1 najnovšieho vydania Debt Sustainability Monitoru.

BOX 5 – Opatrenia v dôchodkovom systéme

Zmena nastavenia rodičovského dôchodku zlepšuje dlhodobú udržateľnosť o približne 0,2 p,b. Súčasťou vládou schváleného návrhu zákona, ktorý má za cieľ zlepšovať stav verejných financií[46], je aj nahradenie rodičovského dôchodku možnosťou asignovať časť zaplatenej dane z príjmu rodičom. Nový mechanizmus zavádza možnosť poukázania 2 % zo zaplatenej dane pre každého rodiča dôchodcu[47], nad rámec súčasnej asignácie. Minimálna hranica je nastavená na úrovni 3 eurá a návrh nepredpokladá žiadne horné ohraničenie. Vzhľadom na to, že rodičovský dôchodok sa po novom bude odvíjať od nižšieho základu (zaplatenej dane namiesto vymeriavacieho základu), suma rodičovského dôchodku bude vo väčšine prípadov nižšia. Možnosť rozhodnúť o poukázaní zaplatenej dane rodičom sa navrhuje od 1.1.2025, čo znamená, že prvýkrát bude nový rodičovský dôchodok vyplatený po podaní daňového priznania v priebehu roku 2026. Vo výsledku dôjde opatrením k zníženiu výdavkov citlivých na starnutie a k zlepšeniu dlhodobej udržateľnosti verejných financií z pohľadu indikátora S2 o 0,2 p.b..

GRAF 20 – Vplyv zmien v rodičovskom dôchodku na indikátor dlhodobej udržateľnosti S2 (% HDP)

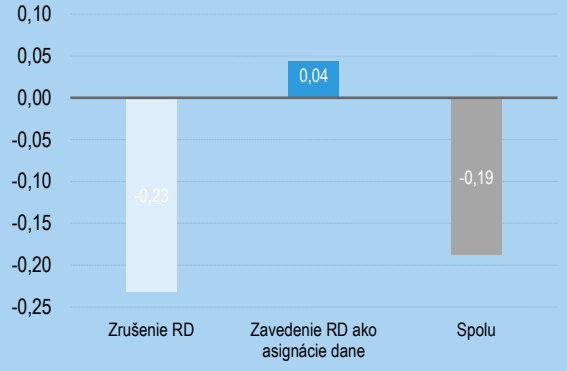

Zdroj: MF SR

GRAF 21 – Výdavky na rodičovský dôchodok (% HDP)

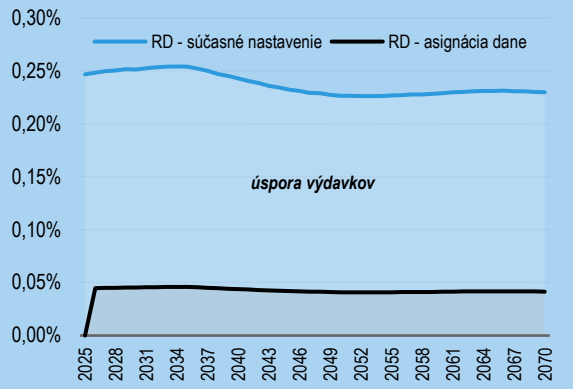

Pozn.: Dieťa sa bude môcť rozhodnúť, či časť jeho zaplatenej dane za rok 2025 bude poukázaná rodičovi. K jeho výplate však dôjde v roku 2026 po podaní daňového priznania za rok 2025. *Zdroj: MF SR*

[46] https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/29963/1.
[47] Poberateľ starobného dôchodku alebo poberateľ invalidného, výsluhového alebo invalidného výsluhového dôchodku vyplácaného po dovršení dôchodkového veku.

V. NAVIAZANIE ROZPOČTOVÉHO PLÁNU NA CIELE STRATÉGIE RASTU A ZAMESTNANOSTI A ŠPECIFICKÉ ODPORÚČANIA RADY EÚ

Reformné úsilie vlády SR v kľúčových štrukturálnych oblastiach bude v najbližších rokoch naďalej zamerané najmä na úspešnú implementáciu POO. Postupné zavádzanie kurikulárnej reformy a posilňovanie inklúzie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami prispeje k zlepšeniu výsledkov vzdelávacieho systému. S cieľom zlepšiť dostupnosť pracovnej sily sa rozšíri poskytovanie služieb uľahčujúcich usadenie sa na Slovensku. Nový zákon o výskume, vývoji a inováciách posilní centrálnu koordináciu a podporí rozvoj ekosystému vrátane modernizácie výskumnej infraštruktúry. Digitálna transformácia bude postavená na rozvoji elektronických služieb a kybernetickej bezpečnosti. Ku skvalitneniu inštitucionálneho prostredia napomôže zrýchlenie procesov obchodného registra a insolvenčných konaní či vytvorenie centier zdieľaných služieb. V zdravotníctve bude pokračovať implementácia optimalizácie siete nemocníc, postupná centralizácia riadenia štátnych nemocníc a výstavba nemocníc z prostriedkov POO. Opatrenia z POO v kapitole REPowerEU sa zameriavajú na zníženie závislosti od fosílnych palív a výraznejšie začlenenie obnoviteľných zdrojov energie do energetického mixu.

V.1. Hlavné priority v štrukturálnych politikách

Zámerom kurikulárnej reformy primárneho vzdelávania je systematické a cielené rozvíjanie komplexnej gramotnosti žiakov. Sprevádzaná je zmenami v príprave a profesijnom vzdelávaní pedagogických a odborných zamestnancov, učebnicovou reformou a mentoringovou podporou pri zavádzaní nového kurikula v rámci novovytvorených regionálnych centier. Plánová optimalizácia siete stredných škôl umožní zvýšiť efektívnosť, účelnosť a kvalitu vzdelávania v strednom školstve. Rozširovaním chýbajúcich kapacít materských škôl, ako aj zavedením ich normatívne financovania sa zas vytvoria podmienky na uplatnenie právneho nároku na predprimárne vzdelávanie pre deti od štyroch rokov a následne od dovŕšenia troch rokov. Medzi ďalšie kľúčové opatrenia v oblasti vzdelávania patrí aj priestorová debarierizácia škôl a zavedenie jednotného systému monitorovania desegregácie, ktorých cieľom je posilniť integráciu detí so špeciálnymi potrebami do vzdelávacieho procesu. K zvýšeniu atraktívnosti slovenského vysokého školstva by mala prispieť podpora internacionalizácie akademického prostredia či investície do modernizácie a rozvoja výskumnej, vzdelávacej a ubytovacej infraštruktúry vysokých škôl.

S cieľom zlepšiť dostupnosť pracovnej sily bude pokračovať rozširovanie poskytovania služieb uľahčujúcich usadenie sa na Slovensku. V rámci investícií zameraných na prilákanie a udržanie kvalifikovaných pracovníkov budú vytvorené tri klientske strediská (tzv. one-stop shopy). Zároveň sa rozšíria služby Migračného informačného centra, ktoré poskytuje komplexnú podporu a asistenciu migrantom na Slovensku. Tieto služby zahŕňajú právne a sociálne poradenstvo, jazykové a odborné vzdelávanie, ako aj podporu pri uplatnení na trhu práce s cieľom efektívne uľahčiť ich integráciu do slovenskej spoločnosti. V súlade s novoprijatým zákonom o celoživotnom vzdelávaní dôjde k zavedeniu individuálnych vzdelávacích účtov a budovaniu nových tréningových centier pri stredných odborných školách. V oblasti sociálnych politík sa vláda SR v rámci PVV prihlásila k zavedeniu nového konceptu životného minima, ktorý by mal lepšie odrážať reálne minimálne výdavky na základné životné potreby. Pristúpiť by sa tiež malo k zmodernizovaniu financovania podpory pre odkázané osoby, aby sa zlepšilo ich spoločenské a pracovné začlenenie prostredníctvom efektívnejších služieb.

Reformné opatrenia a navýšené investície z Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácii 2030[48] nadviažu na reformy a investície z POO v tejto oblasti. Investície zo štátneho rozpočtu do výskumu, vývoja, inovácií a talentu sa navýšia medziročne o 0,1 % HDP, a to najmä na priority definované v Stratégii inteligentnej špecializácie[49]. Využívanie zahraničných hodnotiteľov a jednotných štandardov hodnotenia podľa schválenej Záväznej metodiky[50] a v súlade s najlepšou praxou v zahraničí prispeje k transparentnému využívaniu prostriedkov a maximalizácii ich dopadu. Návrh nového zákona o výskume, vývoji a inováciách ešte pevnejšie ukotví centrálnu koordináciu a strategické riadenie cez spoločné strategické dokumenty, jednotnú metodiku hodnotenia

[48] Národná stratégia výskumu, vývoja a inovácii 2030
[49] Stratégia inteligentnej špecializácie
[50] Záväzná metodika riadenia, financovania a hodnotenia podpory výskumu, vývoja a inovácií

a medzirezortný rozpočtový program. Zároveň prinesie nové témy pre rozvoj ekosystému ako transfer poznatkov, zjednodušené vykazovanie výdavkov, podporu nezávislých výskumných inštitúcií a princípy využívania, modernizácie a budovania výskumnej infraštruktúry. Kľúčovým prvokom digitálnej transformácie Slovenska bude úspešná implementácia rozsiahleho Vnútroštátneho plánu digitálnej dekády. Konkrétne kroky na podporu digitalizácie budú napríklad smerovať k zvýšeniu využívania elektronických služieb štátu, rozvoju kybernetickej bezpečnosti a podpore projektov na vývoj a aplikáciu špičkových digitálnych technológií.

Ku skvalitneniu inštitucionálneho prostredia napomôže zrýchlenie procesov obchodného registra a insolvenčných konaní či vytvorenie centier poskytujúcich zdieľané služby obyvateľom viacerých obcí. Implementácia reformy insolvenčného rámca povedie k spusteniu jednotného digitalizovaného procesu insolvenčných konaní prostredníctvom vybudovania nového informačného systému. Investícia z POO do modernizácie informačných systémov obchodného registra zníži administratívne bariéry pre podnikateľov a súdy. Zlepšiť výkon verejnej správy na miestnej úrovni pomôže budovanie centier zdieľaných služieb, ktoré sú reakciou na rozdrobenosť samosprávy. Fungovať budú ako spoločné strediská poskytujúce verejné služby pre občanov na jednom mieste, pričom slúžiť budú pre viaceré obce na báze mikroregiónov.

Značná časť reformného úsilia v zdravotníctve sa sústredí na pokračovanie v realizácii optimalizácie siete nemocníc. Ďalšia transformácia siete predpokladá aktualizáciu vyhlášky o kategorizácii nemocníc a zároveň dôjde k implementácii maximálnych čakacích dôb na stovky medicínskych služieb. Vláda tiež pokračuje v postupnej centralizácii riadenia štátnych nemocníc, ktorá predpokladá zriadenie ústredného orgánu pre správu nemocníc. Ten bude riadiť, usmerňovať a hodnotiť plánovanie a výkonnosť nemocníc. Z prostriedkov POO sa financuje výstavba a obnova nemocníc, ako aj staníc záchrannej zdravotnej služby. Reforma špecializovanej ambulantnej starostlivosti zahŕňa vytvorenie novej verejnej minimálnej siete a nový katalóg zdravotných výkonov. Postupná implementácia DRG systému vrátane transparentného a motivujúceho úhradového mechanizmu pre nemocnice zohľadňuje finančnú náročnosť hospitalizácií a motivuje nemocnice k efektívnemu poskytovaniu zdravotnej starostlivosti. V rámci dlhodobej a paliatívnej starostlivosti sa bude dôraz klásť najmä na kvalitu, dostupnosť a koordináciu služieb vrátane zlepšenia dohľadu nad ich poskytovaním.

Cieľom opatrení kapitoly REPowerEU v POO je prispieť k zníženiu závislosti od fosílnych palív a výraznejšiemu začleneniu obnoviteľných zdrojov energie do energetického mixu. Tieto opatrenia sa týkajú napríklad zvýšenia energetickej efektívnosti, zjednodušia a zrýchlenia povoľovacích konaní či investícií do odolnosti elektrizačnej sústavy umožňujúcej urýchlenie prechodu na obnoviteľné zdroje energie. V kapitole REPowerEU sú tiež zahrnuté opatrenia, ktoré pomôžu v boji proti energetickej chudobe, podporia ekologickú dopravu a urýchlia rekvalifikáciu pracovnej sily na zelené zručnosti. Reforma krajinného plánovania posilní ochranu existujúcich krajinných štruktúr, ktoré významným spôsobom prispievajú k zmierneniu následkov a adaptácii na zmenu klímy. K zmierneniu dopadov klimatických zmien pomôže aj revitalizácia vodných tokov, čo umožní zadržiavanie vody v krajine a jej postupné uvoľňovanie. Prijatý zákon o ochrane prírody vytvoril podmienky pre komplexnú zonáciu národných parkov a značná časť úsilia sa teraz sústredí práve na jej úspešné dokončenie v nasledujúcom roku.

PRÍLOHY

Príloha 1 – Porovnanie s Programom stability

Návrh rozpočtového plánu očakáva v porovnaní s Programom stability s výnimkou aktuálneho roka 2024 mierne horšiu dynamiku ekonomiky v na roky 2025 až 2028. Makroekonomická prognóza z marca 2024, na základe ktorej bol zostavený Program stability na roky 2024 až 2027, predpokladala rast reálneho HDP na úrovni 2,0 % v roku 2024 a 3,1 % v roku 2025. Aktuálna prognóza zo septembrového zasadnutia Výboru pre makroekonomické prognózy zvyšuje dynamiku v roku 2024, ale zhoršuje očakávaný vývoj na rok 2025 takmer o 1 p.b.. Nižší výkon ekonomiky odráža vyššiu infláciu a následne slabší rast spotreby domácnosti, zhoršili sa očakávania čerpanie Plánu obnovy a odolnosti, ktoré sa posunuli na ďalšie roky. Ekonomika sa bude pohybovať vzhľadom na konsolidáciu verejných financií pod svojim potenciálom. Trh práce ostane stabilný. Vývoj zamestnanosti je v oboch prognózach veľmi podobný, pričom Návrh rozpočtu predpokladá mierne vyšší rast priemerných miezd.

TABUĽKA 8 – Prognóza vybraných indikátorov vývoja ekonomiky SR

P.č.	Ukazovateľ		Program stability				Návrh rozpočtu			
		m.j.	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
1	HDP, bežné ceny*	mld. eur	131.4	140.4	147.0	152.7	131.2	139.9	147.3	152.1
2	HDP, stále ceny	%	2.0	3.1	2.2	1.6	2.3	2.2	2.4	1.0
3	Konečná spotreba domácností a NISD	%	2.3	2.2	1.9	1.7	2.9	1.4	1.9	2.3
4	Konečná spotreba verejnej správy	%	1.9	1.2	0.8	-0.5	3.6	0.1	-0.4	-0.2
5	Tvorba hrubého fixného kapitálu	%	-1.6	10.8	-1.4	-3.8	-0.3	10.6	0.4	-4.9
6	Export tovarov a služieb	%	2.8	3.1	4.5	4.5	1.8	3.7	4.3	4.6
7	Import tovarov a služieb	%	6.3	4.7	3.1	2.9	4.8	6.7	3.0	3.7
8	Produkčná medzera (podiel na potenciálnom produkte)	%	-0.3	0.7	1.0	0.8	-0.5	-0.6	-0.5	-1.3
9	Priemerná mesačná mzda za hospodárstvo (nominálny rast)	%	6.3	5.5	4.4	4.0	6.9	5.9	5.2	4.9
10	Priemerný rast zamestnanosti, podľa VZPS	%	0.2	0.2	0.0	-0.3	0.3	-0.2	-0.2	-0.3
11	Priemerný rast zamestnanosti, podľa ESA 2010	%	0.2	0.7	0.5	0.1	-0.1	0.4	0.2	0.1
12	Priemerná miera nezamestnanosti, podľa VZPS	%	5.5	5.2	5.1	5.0	5.4	5.3	5.1	5.0
13	Priemerná evidovaná miera nezamestnanosti	%	5.9	5.6	5.4	5.3	6.0	5.9	5.7	5.6
14	Harmonizovaný index spotrebiteľských cien (HICP)	%	3.2	4.4	2.4	2.4	3.0	5.6	2.8	2.3
15	Bilancia bežného účtu (podiel na HDP)	%	-3.2	-3.9	-3.2	-2.5	-2.0	-3.5	-2.8	-2.5

** Údaje vyplnené za návrh rozpočtu nie sú upravené o benchmarkovú revíziu z roku 2024.*

Zdroj: MF SR

TABUĽKA 9 – Porovnanie rozpočtových cieľov s Programom stability

	ESA kód	2023 S	2024 OS	2025 NRVS	2026 NRVS	2027 NRVS
		% HDP	% HDP	% HDP	% HDP	% HDP
Cieľové saldá verejnej správy	**B,9**					
Program stability (1)		-4,89	-5,93	-4,97	-3,97	-2,97
Návrh rozpočtového plánu (2)		-4,89	-5,79	-4,72	-3,72	-3,00
Rozdiel (2-1)		**0**	**0,14**	**0,25**	**0,25**	**-0,03**

OS – Očakávaná skutočnosť
NRVS – Návrh rozpočtu verejnej správy

Zdroj: MF SR

Príloha 2 – Hodnotenie prognóz výbormi pre makroekonomické a daňové prognózy

Návrh rozpočtového plánu na roky 2024 až 2026 je založený na makroekonomických a daňových prognózach na horizonte rokov 2024 až 2026 zo septembra 2024. Makroekonomický scenár ako aj prognózované daňové príjmy podliehajú priebežnej diskusii, schváleniu a kontrole zo strany odbornej verejnosti prostredníctvom výborov, ktorých členmi sú národní experti z verejného a súkromného sektora. Termíny na zverejňovanie prognóz aj princípy činnosti výborov sú zakotvené v zákone o rozpočtovej zodpovednosti.

Makroekonomická prognóza Ministerstva financií Slovenskej republiky (MF SR) zo septembra 2024 je vzhľadom na vplyv na rozpočtové príjmy na rok 2025 vyššia ako medián ostatných členov Výboru pre makroekonomické prognózy. Tento vplyv je vyjadrený ako vážený priemer jednotlivých relevantných základní pre rozpočtové príjmy, pričom ako váhy sú použité podiely jednotlivých daní na celkových rozpočtových príjmoch. MF SR očakáva vyššiu dynamiku nominálnych veličín, najmä z dôvodu jednorazového nárastu inflácie v roku 2025. Prognóza MF SR bola väčšinou prítomných členov Výboru (RRZ, NBS, SAV, Infostat, ČSOB, VÚB, Unicredit) zhodnotená ako realistická, SLSP a Tatrabanka prognózu nehodnotili.

TABUĽKA 10 – Hodnotenie decembrovej prognózy MF SR vo Výbore pre makroekonomické prognózy

Člen výboru	Charakteristika prognózy
RRZ, NBS, SAV, Infostat, ČSOB, VÚB, Unicredit	realistická
SLSP, Tatrabanka	nehodnotili

Zdroj: Výbor pre makroekonomické prognózy

TABUĽKA 11 – Priemerná prognóza členov Výboru* (okrem MF SR) a prognóza MF SR

	2023	2024		2025		2026		2027	
v %, ak nie je uvedené inak		Výbor	MF SR	Výbor	MF SR	Výbor	MF SR	Výbor	MF SR
Hrubý domáci produkt; reálny rast	1.6	2.2	2.3	2.4	2.2	2.5	2.4	2.1	1.0
Hrubý domáci produkt v bežných cenách; mld. eur**	122.8	131.4	131.2	139.7	139.9	146.1	147.3	152.6	152.1
Konečná spotreba domácností; reálny rast	-3.2	3.0	2.9	2.1	1.4	2.3	1.9	2.4	2.3
Konečná spotreba domácností; nominálny rast	6.8	5.6	6.0	5.6	6.9	5.1	4.7	4.7	4.6
Priemerná mesačná mzda; reálny rast	-0.7	4.5	4.0	1.9	0.5	2.4	2.5	2.5	2.6
Priemerná mesačná mzda; nominálny rast	9.7	7.2	6.9	5.8	5.9	5.3	5.2	5.0	4.9
Rast zamestnanosti (štat. výkazníctvo)	0.2	-0.1	-0.1	0.1	0.4	0.3	0.2	0.2	0.0
Index spotrebiteľských cien; priemerný rast; CPI	10.5	2.8	2.8	3.7	5.4	2.5	2.7	2.3	2.2

** Výbor pre makroekonomické prognózy*

Zdroj: Výbor pre makroekonomické prognózy

GRAF 22 – Porovnanie prognóz makroekonomických základní[51] pre rozpočtové príjmy s členmi výboru

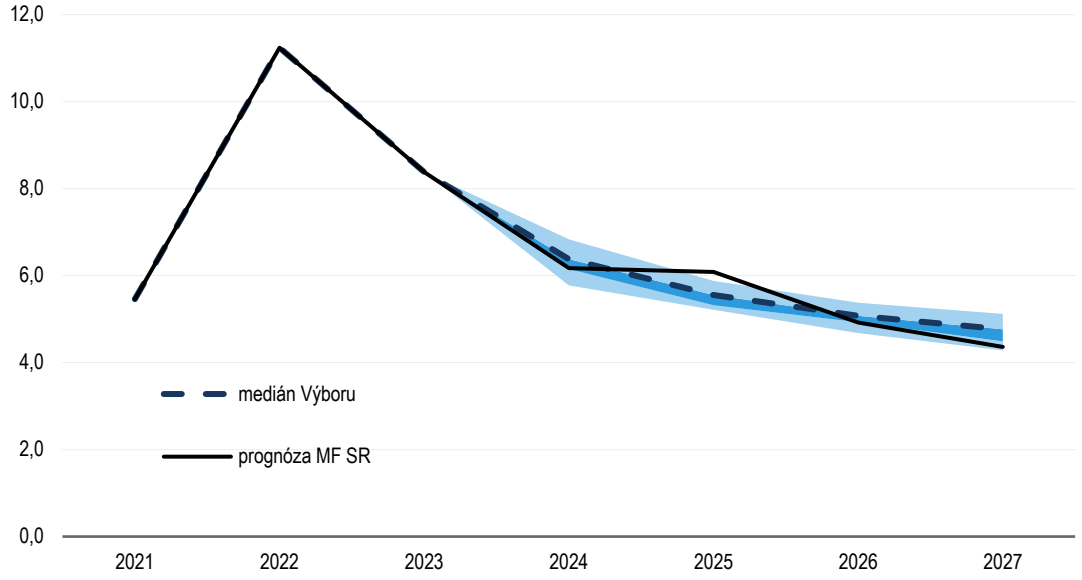

Zdroj: MF SR

BOX 6 – Nezávislé Výbory pre odhad makroekonomického vývoja a odhad vývoja daňových príjmov

Výbor pre makroekonomické prognózy a Výbor pre daňové prognózy sú zriadené v súlade ústavným zákonom 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti ako poradný orgán ministra financií. Cieľom výborov je dosiahnuť vyššiu transparentnosť, objektívnosť a kvalitu makroekonomických a daňových prognóz. Výbory podľa ústavného zákona vypracúvajú prognózy minimálne dvakrát ročne, do 15. februára a do 30. júna bežného rozpočtového roka. No bežne podľa dlhoročne zaužívanej praxe, pre účely rozpočtového procesu, vypracovávajú prognózy aj do konca septembra. V mimoriadnych prípadoch môže zasadnutie výboru zvolať predseda výboru, minister financií, alebo nadpolovičná väčšina členov výboru.

Členmi výborov sú okrem ministerstva financií zástupcovia od vlády nezávislých inštitúcií (NBS, SAV, Infostat a súkromné banky). Členovia Výboru pre makroekonomické prognózy hodnotia makroekonomickú prognózu Ministerstva financií slovne slovami *konzervatívna, optimistická* alebo *realistická*. Daňovú prognózu Ministerstva financií členovia Výboru pre daňové prognózy hodnotia zaslaním svojej prognózy, ich hodnotenie sa vypočíta automaticky na základe odchýlky. **Prognóza ministerstva financií je prijatá za prognózu výboru, ak ju nadpolovičná väčšina členov označí za *konzervatívnu* alebo *realistickú*.** V prípade, že prognóza nedostane takéto hodnotenie, má Ministerstvo financií povinnosť prognózu prepracovať a znova predložiť výboru na posúdenie. Proces sa opakuje, až kým prognóza ministerstva financií nie je prijatá za prognózu výboru.

V priebehu roka 2021 bol Výbor pre daňové prognózy rozšírený o prognózy vybraných nedaňových príjmov a výdavkov, ktoré v nemalej miere ovplyvňuje vývoj ekonomiky. Zohľadnenie hospodárskeho vývoja a hodnotenie ďalších špecifických predpokladov v prognózach cez komisiu odborníkov z verejného a súkromného sektora znamená transparentne konzultované odhady a presnejší rozpočet. V marci a septembri 2021 sa prognózy rozšírili o časť nedaňových príjmov a časť sociálnych výdavkov. Na príjmovej strane ide o príjmy z predaja emisných povoleniek, príjmy z mýta a diaľničných nálepiek, odvod z hazardných hier

[51] Makroekonomické základne pre rozpočtové príjmy (váha ukazovateľov závisí od podielu jednotlivých daní na celkových daňových a odvodových príjmoch); Mzdová báza (zamestnanosť + nominálna mzda) – 51,1 %, Nominálna súkromná spotreba – 25,7 %, Reálna súkromná spotreba – 6,6 %, Nominálny rast HDP – 9,9 %, Reálny rast HDP – 6,7 %.

a dividendy štátnych podnikov. Na výdavkovej strane boli doplnené dávky v nezamestnanosti, nemocenské dávky a starobné dôchodky.

Výbor pre daňové prognózy

Aktuálna prognóza je výsledkom diskusie dvoch zasadnutí Výboru, ktorý tak reagoval na priebežný vývoj situácie s pozmeňujúcimi návrhmi ku konsolidačnému balíčku. Prvé zasadnutie Výboru sa konalo v dňoch 20. a 24. septembra 2024. Druhé zasadnutie Výboru zo dňa 1.10.2024, ktoré reagovalo na schválené pozmeňujúce návrhy vo Výbore NRSR pre financie a rozpočet bolo realizované formou per-rollam. Obe prognózy (z prvého aj druhého zasadnutia) boli všetkými členmi Výboru, s výnimkou Všeobecnej úverovej banky, hodnotené ako **realistické.**

TABUĽKA 12 – Hodnotenie prognózy MF SR vo Výbore pre daňové prognózy

Člen výboru	Charakteristika prognózy
NBS, Infostat, Tatra banka, ČSOB, KRRZ, SLSP, UniCredit Bank, VÚB	realistická
VÚB	optimistická

Zdroj: Výbor pre daňové prognózy

Príloha 3 – Prognóza hrubého dlhu verejnej správy podľa hotovostných tokov

Vývoj nominálneho dlhu bude ostane na celom horizonte ovplyvnený potrebou krytia hotovostných schodkov štátneho rozpočtu. Úverová aktivita ostatných subjektov verejnej prispeje k rastu zadlženia verejnej správy, s najväčším vplyvom pri Eximbanke a ZSSK. K nárastu zadlženia verejnej správy prispejú aj ostatné subjekty verejnej správy ako spoločnosti železničnej dopravy, či Eximbanka. K rastu zadlženia prispejú aj stále vysoké diskonty pri emisii dlhopisov. Pretrvávajúce vysoké úrokové sadzby totiž pri nízkych kupónoch štátnych dlhopisov z emisií v minulosti zvyšujú požadované diskonty pri súčasných aukciách.

TABUĽKA 13 – Hotovostné vplyvy na zmenu nominálneho hrubého dlhu podľa deficitov aktuálneho návrhu rozpočtu (v mil. eur)

	2021	2022	2023	2024 OS	2025 N	2026 N	2027 N
A. Hrubý dlh verejnej správy (k 1.1.)	**55 091**	**61 346**	**63 499**	**68 830**	**77 260**	**83 330**	**90 916**
B. Celková medziročná zmena hrubého dlhu VS	**6 255**	**2 153**	**5 331**	**8 430**	**6 069**	**7 586**	**9 161**
- hotovostný deficit ŠR	7 014	4 525	7 675	5 801	6 375	6 135	7 367
- prostriedky ŠP využité na financovanie hotovostného deficitu ŠR	-2 365	-1 150	-2 587	1 898	-964	467	1 393
- zadlženie ostatných subjektov VS	-152	116	201	49	143	181	196
z toho: ŽSR + ŽSSK	-140	-62	-9	-59	68	102	102
z toho: Dopravné podniky obcí	-6	41	-10	5	31	35	27
z toho: Samospráva (obce a VÚC)	18	149	252	17	3	2	2
z toho: Eximbanka	-2	14	-1	100	50	50	50
- emisný diskont	18	542	454	706	589	837	395
- diskont pri splatnosti	-2	-11	0	-15	-53	-40	-183
- ostatné*	1 743	-1 869	-413	-7	-20	7	-6
C. Hrubý dlh verejnej správy (k 31.12.)	**61 346**	**63 499**	**68 830**	**77 260**	**83 330**	**90 916**	**100 077**
v % HDP	**61,2**	**57,9**	**56,0**	**58,9**	**59,6**	**61,7**	**65,8**
D. Zmena hrubého dlhu oproti Programu stability (p. b.)	**0,1**	**0,1**	**0,0**	**0,3**	**-0,3**	**-1,9**	**-2,1**
z toho: príspevok zmeny prognózy nom. HDP	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	-0,2	0,2
príspevok zmeny prognózy nom. dlhu	0,1	0,1	0,0	0,2	-0,5	-1,7	-2,3
p.m. príspevok SR do ESM	*0*	*0*	*-1*	*0*	*0*	*0*	*0*

*Pozn.: * vrátane zmeny zdrojov subjektov mimo sektora verejnej správy. Plusové položky zvyšujú dlh verejnej správy k 31.12. príslušného roku, mínusové položky dlh znižujú. OS – očakávaná skutočnosť ku koncu roka; N – návrh rozpočtu verejnej správy.*

Zdroj: MF SR

Príloha 4 – Jednorazové a dočasné opatrenia

Návrh rozpočtového plánu SR na rok 2025 počíta s nasledovnými jednorazovými a dočasnými opatreniami na horizonte rokov 2023 až 2027 podľa národnej metodiky.[52]

TABUĽKA 14 – Zoznam jednorazových a dočasných opatrení

(ESA 2010, v mil. eur)	2023	2024	2025	2026	2027
Čistý vplyv opatrení vlády v boji s pandémiou COVID-19 (ponížený o preplatenie z EU fondov)	-91	-	-	-	-
Čistý vplyv výdavkov vyvolaných vojnou na Ukrajine (ponížený o preplatenie z EU fondov)	-108	-56	-15	-	-
Čistý vplyv schém podpory súvisiace z vysokými cenami energií (ponížený o preplatenie z EU fondov)	-2167	-1155	-235	-	-
Dočasné príjmy z nariadenia EÚ ohľadom nadmerných ziskov	-	193	-	-	-
Cenové stropy pre výrobcov elektrickej energie	30	6	-	-	-
Spolu	**-2336**	**-986**	**-250**	**0**	**0**

Zdroj: MF SR

[52] Tieto opatrenia sa podľa metodiky EK však neklasifikujú ako jednorazové. Preto je v povinných tabuľkách uvedená pri jednorazových opatreniach nulová hodnota.

Príloha 5 – Diskrečné opatrenia (DRM a DEM)

Metodika EK definuje diskrečné príjmové opatrenia ako opatrenia legislatívneho charakteru[53] s vplyvom na príjmy verejnej správy. Ich vyhodnocovanie sa uskutočňuje pomocou tzv. dodatočných vplyvov (marginálnych zmien) týchto opatrení. Rozlišuje sa, či sa jedná o trvalé alebo jednorazové opatrenie. Trvalé opatrenie sa zaznamená s vplyvom v prvom roku (v čase nadobudnutia účinnosti) a v ostatných rokoch bez vplyvu. Inými slovami, zmena vplyvu opatrenia v nasledujúcich rokoch z dôvodu makroekonomického vývoja sa nezohľadňuje. Ak dochádza k rozdielnym vplyvom kvôli posunutej platnosti opatrenia zaznamená sa len marginálna zmena.[54] Pri jednorazových príjmových opatreniach sa zaznamenáva vplyv v jednom roku a v nasledujúcom výpadok v rovnakej sume, tzn. celkový vplyv opatrenia v dvoch po sebe idúcich rokoch je nulový.

TABUĽKA 15 – Diskrečné príjmové opatrenia – medziročné vplyvy opatrení (mil. eur, ESA2010)

Popis	2023	2024	2025	2026	2027
Zmena v registračnom poplatku motorového vozidla	-13	-14	-	-	-
Úpravy v superodpočte (veda a výskum a priemysel 4.0)	-15	-	-	-	-
Zavedenie sezónnej odvodovo-odpočítateľnej položky na sociálne odvody	-11	-	-	-	-
Prvotná implementácia účtovného štandardu IFRS 17 na poisťovne	23	3	-10	-17	-
Reforma II. piliera (automatický vstup, sporenie aj počas dôchodku, zníženie poplatkov)	-11	-22	-	-	-
Zvýšenie sadzby odvodu z internetových hazardných hier	20	2	-	-	-
Minimálne poistné zo zdravotných odvodov	20	-6	-	-	-
Zrušenie koncesionárskych poplatkov RTVS	-35	-41	-	-	-
Príjem z odvodu z nadmerných príjmov - elektrárne	30	-24	-6	-	-
Valorizácia správnych a súdnych poplatkov - od 1Q 2024	-	38	13	-	-
Zvýšenie poplatku za udržiavanie núdzových zásob ropy o 1 cent	-	33	-	-	-
Osobitný odvod pre Vodohospodársku výstavbu	152	-69	-43	-20	-20
Zákaz skládkovania komunálneho odpadu bez predúpravy	-	-	-15	-	-
Rozšírenie osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach (banková daň)	-	331	-48	-35	-45
Solidárny príspevok z činností v odvetviach ropy a iných	-410	193	-193	-	-
Zavedenie minimálnej dane pre nadnárodné spoločnosti (dorovnávacia daň)	-	49	-	-	-
Zvýšenie sadzby spotrebnej dane z liehu	40	43	-	-	-
Zvýšenie sadzby zdravotného poistného zamestnávateľa o 1 p. b.	0	329	-	-	-
Zmena sadzieb daní z nehnuteľností podľa VZN	32	114	-	-	-
Zvýšenie sadzieb poplatku za komunálny odpad podľa VZN	36	40	-	-	-
Odpustenie soc. odvodov zamestnávateľa za zamestnancov v potravinárskom priemysle	-24	-11	35	-	-
Zavedenie spotrebnej dane zo sladených nápojov	-	-	78	-	-
Zvýšenie spotrebnej dane z tabakových výrobkov a výrobkov súvisiacich s tabakovými výrobkami	-	83	78	115	51
Predĺženie odpustenia soc. odvodov zamestnávateľov pre poľnohospodárov	-	-15	15	-	-
Zníženie zdanenia nákladných vozidiel	-	-	-5	-	-
Zavedenie dane z finančných transakcií	-	-	517	172	-
Nepeňažný príjem oslobodený pri vozidlách s alternatívnym pohonom	-	-	-11	-	-
Oslobodenie úrokových výnosov zo štátnych dlhopisov zo základu osobitného odvodu	-	-	-28	-	-
Pokles odvodu do II. piliera	-	371	-	-	-
Úprava minimálnej DPPO a zmena hranice príjmu mikrodaňovníkov	-	118	-49	-	-
Osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach (energie, fosílne palivá)	-	-	61	-	-
Úprava sadzby zrážkovej dane z dividend	-	-	5	-4	-
Úprava cien diaľničných známok a mýta (Eurovignette)	21	-3	89	51	-
Navýšenie platby za poistencov štátu	-	-129	-	275	-
Zmena sadzieb DPH (základná 23 % a dve znížené – 19 % a 5 %)	-149	27	756	-	-
Zvýšenie stropov pre platenie sociálnych odvodov	-	-	88	-	-
Zvýšenie dane z príjmov právnických osôb na 24 %	-	-	489	-	-
Spolu	**-296**	**1 442**	**1 816**	**538**	**-13**

Zdroj: MF SR

Poznámka: V prípade opatrení súvisiacich s pandémiou COVID-19 ide o doznievanie vplyvov opatrení prijatých na začiatku pandémie. Keďže išlo o jednorazové opatrenia, najskôr mali v inkrementálnom vyjadrení negatívny vplyv na príjmy a v roku 2021 a čiastočne v roku 2022 pozitívny.
Pozn. 2: (+) zlepšuje bilanciu VS, (-) zhoršuje bilanciu VS

TABUĽKA 16 – Diskrečné výdavkové opatrenia – medziročné vplyvy opatrení (mil. eur, ESA2010)

Popis	2023	2024	2025	2026	2027
Spomalenie rastu dôchodkového veku	16	-18	-	-	-
Opatrenia v boji s pandémiou COVID-19 (očistené o EÚ fondy)	-605	-91	-	-	-
Skorší odchod do dôchodku ženám, ktoré vychovali deti (ročníky 57 až 65)	-48	1	-7	-14	-
Rozmrazenie výšky minimálneho dôchodku	25	34	-	-	-
Zvýšenie prostriedkov na údržbu a opravy ciest 1. triedy	-	-10	-	-	-

[53] Rovnaké pravidlá platia aj pre výdavkové opatrenia s výnimkou, že nie všetky musia byť legislatívneho charakteru, keďže výdavky verejnej správy nie sú všetky dané zákonom.

[54] Názorným príkladom na vysvetlenie DRM môže byť prijaté legislatívne opatrenie s odhadovaným vplyvom 200. Opatrenie bolo zavedené v polovici roka, teda jeho celkový vplyv v danom roku predstavuje 100. V ďalšom roku narastie vplyv na celú sumu 200, ale marginálne sa zaznamená len rozdiel týchto dvoch vplyvov, t. j. 100. Kumulatívne je celkový vplyv 200, len je rozložený do dvoch rokov.

Časový nesúlad dodávok (akrualizácia) vojenskej techniky	-125	651	608	-554	265
Navýšenie obranných výdavkov na 2 % od roku 2025	-	-	279	-	-
Podpora v čase skrátenej práce (trvalý kurzarbeit)	-20	-	-	-	-
Výdavky spojené s vojnou na Ukrajine (očistené o EÚ fondy)	215	-52	-41	-15	-
Inflačná pomoc pre rodiny a sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľov	-112	-	-	-	-
Jednorazové dotácie pre zariadenia sociálnych služieb	-29	-	-	-	-
Súdna reforma a správne súdy (projekt súdnej mapy)	24	-15	-	-	-
Zákon o výstavbe, územnom plánovaní a zriadenie centrálneho úradu	65	5	-	-	-
Zvýšenie úhrad zdravotnej poisťovne za starostlivosť (dlhodobá a paliatívna)	14	-	-	-	-
Odchod do dôchodku po 40 odpracovaných rokoch	54	220	-	-274	-
Jednorazové vyplatenie "14. dôchodku"	-208	-	-	-	-
Zrušenie krátenia príspevku na opatrovanie poberateľom dôchodkov	20	16	-	-	-
Zvýšenie prídavku na dieťa na 60 eur mesačne	227	-	-	-	-
Kompenzácia rastúcich cien energií spolu (ponížené o EÚ fondy)	2 059	-1031	-920	-235	-
Kolektívne vyjednávanie zdravotníckych pracovníkov	398	-25	-	-	-
Stabilizačný príspevok pre pracovníkov v zariadeniach sociálnych služieb	44	-44	-	-	-
Zvýšenie príspevku poisťovní pre záchrannú zdravotnú službu a NCZI	14	-	-	-	-
Dofinancovanie ambulantného sektora	190	-	-	-	-
Opätovné zavedenie obedov zadarmo (2023)	113	79	-	-	-
Mimoriadna valorizácia dôchodkov od júla 2023	524	-524	-	-	-
Rodičovský dôchodok pre rodičov pracovníkov s výsluhovým dôchodkom	13	-	-	-	-
Mimoriadna valorizácia rodičovského príspevku	35	-35	-	-	-
Novela školského zákona (posilnenie kapacít zamestnancov v školstve)	-	116	116	50	-
Rodičovský príspevok (na deti od 3 rokov neprijaté do škôlky)	2	38	-	-	-
Rozšírenie osobnej asistencie na školách	-	14	-	-	-
Navýšenie príspevku na bývanie v rámci pomoci v hmotnej núdzi	10	10	-	-	-
Zmena posudzovania invalidných dôchodkov	4	39	-	-	-
Výkonnostné zmluvy verejných vysokých škôl (VVŠ)	-	47	20	20	-20
Zvýšenie výdavkov na výskum a vývoj (VaV)	-	50	145	146	17
Jednorazová dávka pre poberateľov dôchodkov vo výške 300 eur	441	-441	-	-	-
Zdvojnásobenie 13. dôchodku od roku 2024 a jeho následne zastropovanie	-	506	-	-	-
Kompenzácia nárastu hypotekárnych splátok	-	88	-37	-	-
Zrušenie podpory zníženia koncovej ceny elektriny pre podniky	-	-40	-	-	-
Zvýšené výdavky na zdravotníctvo	-	263	-	-	-
Zrušenie dotovania nočnej železničnej dopravy a linky Košice/Prešov – Praha	-	-	-22	-	-
Rezerva na riešenie negatívnych vplyvov vývoja rozpočtového hospodárenia	-	-	421	-	-
Zvýšenie osobných príplatkov zamestnancov súdov	-	-	33	-	-
Zlepšenie podmienok odmeňovania ozbrojených zložiek SR	-	47	52	-	-
Úspora na mzdách v ústrednej štátnej správe (5 % a následne 10 %)	-	-71	-49	-75	-
Vyššie financovanie materských škôl (presun materských škôl pod správu štátu)	-	-	53	-	-
Podpora priemyselných parkov (Valaliky, Šurany)	47	64	138	-88	-
Rozšírenie oblastí podpory Fondu na podporu umenia	-	-	10	-	-
Zvýšenie výdavkov na audiovizuálny priemysel	-	-	40	-	-
Zvýšenie výdavkov environmentálneho fondu (vyššia alokácia z emisných povoleniek)	-	-	41	-	-
Opatrenia súvisiace s príspevkami na opatrovanie (ZŤP deti, seniori a i.)	-	-	111	-	-
Financovanie sociálnych služieb a iných opatrení (osobná asistencia a príspevok na pohreb)	-	-	51	-	-
Zníženie valorizácie miezd zdravotníkov v roku 2025 na 3 % (výnimka pre nízkopríjmových zdravotníkov)	-	-	-219	-	-
Vznik nového ministerstva cestovného ruchu (následné opatrenia na podporu športu a cestovného ruchu)	-	53	34	-	-
Daňový bonus na dieťa (postupné plošné zvyšovanie od 2022 - 2024 a následné zacielenie na nízkopríjmové skupiny)	702	-	-540	-	-
Zavedenie rodičovského dôchodku a jeho následná úprava na asignáciu 2 % z dane	286	-	-352	65	-
Spolu	**4 395**	**-56**	**-33**	**-974**	**261**

Zdroj: MF SR

Poznámka: V prípade opatrení súvisiacich s pandémiou COVID-19 ide o doznievanie vplyvov opatrení prijatých na začiatku pandémie. Keďže išlo o jednorazové opatrenia, najskôr v inkrementálnom vyjadrení navyšovali výdavky (zhoršovali saldo) a následne sa ich efekt postupne zmenšoval (zlepšoval sa vplyv na saldo)

Pozn. 2: (-) zlepšuje bilanciu VS, (+) zhoršuje bilanciu VS

Príloha 6 – Požadované tabuľky

Tabuľka 0a – Základné predpoklady

	2023	2024	2025
Krátkodobá úroková miera (ročný priemer) [1]	3,4	3,7	2,9
Dlhodobá úroková miera (ročný priemer) [2]	3,7	3,6	3,5
Výmenný kurz USD/EUR (priemer)	1,1	1,1	1,1
Nominálny efektívny výmenný kurz (% zmena)	1,1	-1,0	0,1
Rast svetového HDP bez EU			
Rast HDP EA	0,4	0,8	1,5
Rast HDP významných obch. partnerov	0,1	1,0	2,1
Rast importov vo svete v stálych cenách bez EU			
Cena ropy (Brent, EUR/barel)	75,2	75,4	68,9

Zdroj: MF SR

[1] 3-mesačný Euribor

[2] 10-ročný vládny dlhopis SR

Tabuľka 0b – Hlavné predpoklady

	2023	2024	2025
1. Vonkajšie prostredie			
Cena ropy (€)	75,2	75,4	68,9
Nemecké dlhopisy – spready	1,2	1,2	1,3
2. Fiškálna politika			
Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté verejnej správy (% HDP)	-4,9	-5,8	-4,7
Hrubý dlh VS	56,0	58,9	59,6
3. Menová politika, finančný sektor			
Úrokové sadzby:			
Euribor 3M (priemer)	3,4	3,7	2,9
Vklady	0,7	1,0	0,9
Úvery			
Výnos 10-ročného štátneho dlhopisu SR (priemer)	3,7	3,6	3,5
Stav vkladov (mld. eur)	76,3	81,1	86,5
Stav úverov (mld. eur)			
NPL			
4. Demografické trendy			
Vývoj obyvateľstva v produktívnom veku (rast)	3642,9	3623,6	3599,0
Celkový index závislosti	51,8	52,6	53,2

Zdroj: MF SR

Tabuľka 1a – Makroekonomický prehľad

	ESA kód	2023 Skutočnosť	2023 miera rastu	2024 miera rastu	2025 miera rastu
1. Reálny HDP	B1*g	93994,6	1,6	2,3	2,2
z toho					
1.1 Predpokladaný vplyv agregovaných rozpočtových opatrení na hospodársky rast	-	-	-	-	-
2. Potenciálny HDP	-	94476,7	2,4	2,3	2,3
príspevky:					
- práca	-	-	0,1	0,0	-0,1
- kapitál	-	-	0,9	1,0	1,1
- celková produktivita faktorov	-	-	1,4	1,4	1,3
3. Nominálny HDP	B1*g	122812,8	11,9	6,8	6,6
Zložky reálneho HDP					
3. Konečná spotreba domácností a NISD	P.3	52215,2	-3,1	2,9	1,4
4. Konečná spotreba verejnej správy	P.3	15801,6	-0,6	3,6	0,1
5. Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51g	20967,4	10,6	-0,3	10,6

6. Zmena stavu zásob a čisté nadobudnutie cenností (% HDP)	P.52 + P.53	-2005,0	-2,1	0,5	2,0
7. Vývoz výrobkov a služieb	P.6	89039,7	-1,4	1,8	3,7
8. Dovoz výrobkov a služieb	P.7	82015,0	-7,6	4,8	6,7
Príspevky k reálnemu rastu HDP					
9. Domáci dopyt spolu	-	-	0,2	2,2	3,1
10. Zmena stavu zásob a čisté nadobudnutie cenností	P.52 + P.53	-	-5,0	2,8	1,7
11. Saldo zahraničného obchodu s výrobkami a službami	B.11	-	5,9	-2,5	-2,5

Zdroj: MF SR

Tabuľka 1b – Cenový vývoj

	ESA kód	**2023** Skutočnosť	**2023** miera rastu	**2024** miera rastu	**2025** miera rastu
1. Deflátor HDP	-	130,7	10,1	4,4	4,3
2. Deflátor súkromnej spotreby	-	138,6	10,3	3,0	5,4
3. HICP [1]	-	138,8	11,0	3,0	5,6
4. Deflátor verejnej spotreby	-	156,3	10,2	4,6	4,0
5. Deflátor investícií	-	128,7	9,1	0,4	4,9
6. Deflátor exportu tovarov a služieb	-	126,1	4,5	-2,0	3,8
7. Deflátor importu tovarov a služieb	-	134,9	4,2	-3,4	4,4

[1] Index v 2015 = 100

Zdroj: MF SR

Tabuľka 1c – Ukazovatele trhu práce

	ESA kód	**2023** Skutočnosť	**2023** miera rastu	**2024** miera rastu	**2025** miera rastu
1. Počet zamestnaných (tis.) [1]	-	2 434,1	0,3	-0,1	0,4
2. Počet odpracovaných hodín (mil.) [2]	-	3 946,2	1,0	-0,8	0,2
3. Miera nezamestnanosti (%) [3]	-	5,8	5,8	5,4	5,3
4. Produktivita práce na osobu (eur) [4]	-	45 022,2	1,5	2,5	1,8
5. Produktivita práce na hodinu (eur) [5]	-	23,8	0,6	3,1	2,1
6. Odmeny zamestnancov (mil. eur)	D.1	51 354,4	10,5	6,6	6,0
7. Odmeny na zamestnanca (eur)	-	24 598,1	10,4	6,8	5,6

Zdroj: MF SR

[1] Celková zamestnanosť podľa národných účtov, domáci koncept

[2] Podľa definície národných účtov

[3] Harmonizovaná miera podľa Eurostatu (úrovne)

[4] Reálne HDP na zamestnanú osobu

[5] Reálne HDP na odpracovanú hodinu

Tabuľka 1d – Sektorová bilancia

	ESA kód	**2022**	**2023**	**2024**
1. Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté od zvyšku sveta	B.9	-1,6	-2,0	-3,5
z toho:				
- Tovary a služby		1,8	0,6	-2,4
- Primárne príjmy a transfery		-2,6	-2,2	-1,4
- Kapitálový účet		-0,8	-0,4	0,2
2. Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté súkromného sektora	B.9	3,3	3,7	1,2
3. Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté verejnej správy	EDP B.9	-4,9	-5,8	-4,7
4. Štatistický rozdiel		0,0	0,0	0,0

Zdroj: MF SR

Tabuľka 2a – Vývoj rozpočtov verejnej správy

	ESA kód	2024 % HDP	2025 % HDP
Čisté pôžičky (EDP B.9) podsektorov verejnej správy			
1. Verejná správa	S.13	-5,8	-4,7
2. Ústredná štátna správa	S.1311	-5,4	-4,9
3. Regionálna štátna správa	S.1312		
4. Miestna štátna správa	S.1313	-0,3	-0,2
5. Fondy sociálneho zabezpečenia	S.1314	-0,1	0,4
6. Úrokové náklady	D.41	1,4	1,5
7. Primárne saldo VS		-4,4	-3,2
8. Jednorazové a dočasné efekty:		0,0	0,0
8.a. na príjmovej strane		0,0	0,0
8.b na výdavkovej strane		0,0	0,0
9. Reálny rast HDP (%)		2,3	2,2
10. Potenciálny rast HDP (%)		2,3	2,3
príspevky:			
- práca		0,0	-0,1
- kapitál		1,0	1,1
- celková produktivita faktorov		1,4	1,3
11. Produkčná medzera (% potenciálneho HDP)		-0,5	-0,6
12. Cyklická zložka (% potenciálneho HDP)		-0,2	-0,2
13. Cyklicky upravené saldo (1-12) (% potenciálneho HDP)		-5,6	-4,5
14. Cyklicky upravené primárne saldo (13+6) (% potenciálneho HDP)		-4,1	-3,0
15. Štrukturálne saldo (13-8) (% potenciálneho HDP)		-5,6	-4,5

[1] TR-TE= B.9.
[2] Primárne saldo je počítané ako (B.9, položka 8) plus (D.41, položka 9).
[3] Kladné znamienko predstavuje pozitívny vplyv jednorazového opatrenia na saldo VS

Zdroj: MF SR

Tabuľka 2b – Vývoj dlhu verejnej správy (% HDP)

	ESA kód	2023	2024
1. Hrubý dlh		58,9	59,6
2. Zmena hrubého dlhu		2,8	0,7
Príspevky k zmene hrubého dlhu			
3. Primárne saldo		4,4	3,2
4. Úrokové náklady	D.41	1,4	1,5
5. Zosúladenie dlhu a deficitu		0,6	-0,4
z toho:			
- Rozdiely medzi cash a akruálom		-1,1	-0,3
- Čistý nárast finančných aktív		1,6	-2,0
z toho: príjmy z privatizácie		0,0	0,0
- Efekty zhodnotenia a iné		0,2	2,0
p.m. Implicitná úroková miera		2,7	2,8
Iné relevantné faktory			
6. Likvidné finančné aktíva		8,8	6,2
7. Čistý finančný dlh (1-6)		50,1	53,3
8. Splátky dlhu (existujúce dlhopisy) od konca predchádzajúceho roka		3,4	4,3
9. Podiel dlhu denominovaného v zahraničnej mene (% HDP)		1,2	1,1
10. Priemerná splatnosť*		8,3	7,9

*Pozn.: * Splatnosť štátneho dlhu k 31.12.*

Zdroj: MF SR

Tabuľka 2c – Podmienené záväzky (% HDP)

	2022	2023
Verejné záruky	8,7	
z toho: spojené s EFSF a ESM	6,9	6,5
z toho: spojené s medzinárodnými inštitúciami	1,1	
z toho: spojené s garanciami COVID-19*	0,4	0,0
z toho: spojené s fin. inštitúciami s účasťou štátu	0,3	

*Pozn.: * Zostatok nesplatených čerpaných záruk.* *Zdroj: MF SR*

Tabuľka 3 – Bilancia výdavkov a príjmov verejnej správy podľa scenára nezmenených politík (členenie podľa komponentov)

Verejná správa (S13)	ESA kód	2024 OS % HDP	2025 NPC % HDP
1. Celkové príjmy	**TR**	**41,0**	**40,7**
z toho		-	-
1.1. Dane z produkcie a dovozu	D.2	11,6	11,4
1.2. Bežné dane z dôchodkov, majetku atď.	D.5	8,2	8,0
1.3. Dane z kapitálu	D.91	-	-
1.4. Príspevky na sociálne zabezpečenie	D.61	15,6	15,6
1.5. Dôchodky z majetku	D.4	1,0	0,8
1.6. Ostatné[1]		4,7	4,9
p.m.: Daňové zaťaženie (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		35,3	35,0
2. Celkové výdavky	**TE**	**46,8**	**46,1**
z toho		-	-
2.1. Odmeny zamestnancov	D.1	10,8	10,5
2.2. Medzispotreba	P.2	5,9	5,7
2.3. Celkové sociálne transfery	D.62, D.632	20,7	20,7
z toho: dávky v nezamestnanosti		0,2	0,2
2.4. Úrokové náklady	D.41	1,4	1,6
2.5. Subvencie	D.3	1,8	0,9
2.6. Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51g	3,5	4,0
2.7. Kapitálové transfery	D.9	0,4	0,6
2.8. Ostatné[2]		2,2	2,1

[1] P.11+P.12+P.131+D.39r+D.7r+D.9r (okrem D.91r) *Zdroj: MF SR*
[2] D.29p + D.4p (okrem D.41p) +D.5p +D.7p +P.52+P.53+NP+D.8.
2023 = priebežný monitoring

Tabuľka 4a – Bilancia cieľových výdavkov a príjmov verejnej správy

Verejná správa (S13)	ESA kód	2024 % HDP	2025 % HDP
1. Celkové príjmy	**TR**	**41,0**	**42,8**
z toho		-	-
1.1. Dane z produkcie a dovozu	D.2	11,6	12,5
1.2. Bežné dane z dôchodkov, majetku atď.	D.5	8,2	8,4
1.3. Dane z kapitálu	D.91	-	0,0
1.4. Príspevky na sociálne zabezpečenie	D.61	15,6	15,7
1.5. Dôchodky z majetku	D.4	1,0	0,9
1.6. Ostatné1		4,7	5,3
p.m.: Daňové zaťaženie (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		35,3	36,6
2. Celkové výdavky	**TE**	**46,8**	**47,5**
z toho		-	-
2.1. Odmeny zamestnancov	D.1	10,8	10,8
2.2. Medzispotreba	P.2	5,9	5,9
2.3. Celkové sociálne transfery	D.62, D.632	20,7	20,1
z toho: dávky v nezamestnanosti		0,2	0,2
2.4. Úrokové náklady	D.41	1,4	1,5
2.5. Subvencie	D.3	1,8	1,1
2.6. Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51g	3,5	4,2
2.7. Kapitálové transfery	D.9	0,4	0,7
2.8. Ostatné2		2,2	3,1

[1] P.11+P.12+P.131+D.39r+D.7r+D.9r (okrem D.91r) *Zdroj: MF SR*

[2] D.29p + D.4p (okrem D.41p) +D.5p +D.7p +P.52+P.53+NP+D.8.
Pozn.: 2023 = priebežný monitoring

Tabuľka 4c – Celkové verejné výdavky na vzdelávanie, zdravotníctvo a zamestnanosť

	2024		2025	
	% HDP	% CV	% HDP	% CV
Vzdelávanie	4,5	9,7	4,4	9,4
Zdravotníctvo	6,9	14,8	7,0	14,6
Zamestnanosť	0,0	0,1	0,0	0,1

Pozn.: CV - Celkové výdavky verejnej správy. *Zdroj: MF SR*

Tabuľka 4d – Výdavky verejnej správy podľa klasifikácie COFOG

Funkcie	COFOG kód	2024		2025	
		% HDP	% CV	% HDP	% CV
1. Všeobecné verejné služby	1	5,7	12,1	6,4	13,4
2. Obrana	2	1,8	3,7	2,5	5,2
3. Verejný poriadok a bezpečnosť	3	2,3	4,8	2,2	4,7
4. Ekonomická oblasť	4	5,5	11,8	5,4	11,5
5. Ochrana životného prostredia	5	0,7	1,5	1,0	2,0
6. Bývanie a občianska vybavenosť	6	0,7	1,4	0,6	1,2
7. Zdravotníctvo	7	6,9	14,8	7,0	14,6
8. Rekreácia, kultúra a náboženstvo	8	1,1	2,4	1,1	2,3
9. Vzdelávanie	9	4,5	9,7	4,4	9,4
10. Sociálne zabezpečenie	10	17,7	37,8	17,0	35,8
Celkové výdavky	**TE**	**46,8**	**100,0**	**47,5**	**100,0**

Pozn.: Metodika zaznamenávania výdavkov podľa funkčnej klasifikácie sa môže medzi jednotlivými krajinami líšiť. Toto môže spôsobiť, že v rámci rovnakej položky vystupujú v rôznych krajinách odlišné dáta (napr. zdaňované a nezdaňované dôchodky). Klasifikácia COFOG tiež nezohľadňuje výdavky realizované cez daňový systém (napr. daňové bonusy). CV – Celkové výdavky verejnej správy. *Zdroj: MF SR*

Tabuľka 9a – Príjmy z RRF grantov a ich alokácia

	ESA	2021 (% HDP)	2022 (% HDP)	2023 (% HDP)	2024 (% HDP)	2025 (% HDP)	2026 (% HDP)
1. RRF granty zahrnuté v projekciách		0,0	0,0	0,3	0,5	0,9	0,4
2. Vyplatené RRF granty z EÚ		0,9	0,4	1,1	1,0	1,0	0,6
Výdavky financované RRF grantami							
3.Celkové bežné výdavky		0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1
Z toho:							
- Odmeny zamestnancov	D.1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Medzispotreba	P.2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Sociálne dávky	D.62+D.632			0,0	0,0	0,0	0,0
- Úrokové náklady	D.41						
- Dotácie	D.3			0,0	0,0	0,1	0,0
- Bežné transfery	D.7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
4. Celkové kapitálové výdavky		0,0	0,0	0,2	0,3	0,7	0,3
z toho:							
- Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51g			0,2	0,2	0,4	0,2
- Kapitálové transfery	D.9			0,0	0,1	0,2	0,0
Iné výdavky financované z grantu							
5. Zníženie daňových príjmov							
6. Iné výdavky s vplyvom na príjmy							
7. Finančné transakcie							

Zdroj: MF SR

Tabuľka 10 – Rast čistých výdavkov

	ESA	2023 (% HDP)	2023 (% HDP)	2024 (% HDP)	2025 (% HDP)
1. Celkové výdavky	**TE**	**58,9**	**47,9**	**46,8**	**47,5**
2. Úrokové náklady	D.41p	1,4	1,2	1,4	1,5
3. Cyklické výdavky v nezamestnanosti		0,0	0,0	0,0	0,0
4. Výdavky financované zo zdrojov EÚ		4,0	3,2	1,4	2,0
4a. z toho: investície (THFK)	*P.51g*	*1,9*	*1,5*	*0,6*	*0,6*
5. Výdavky na spolufinancovanie		0,6	0,5	0,4	0,3
6. Jednorazové výdavky (úroveň, mimo zdrojov EÚ)		0,0	0,0	0,0	0,0
7. Národne financované primárne výdavky (bez DRM) (NFPV = 1-2-3-4-5-6)		**52,8**	**43,0**	**43,5**	**43,6**
8. Príjmové opatrenia DRM (bez jednorazových príjmov, inkrement)		-	-	1,1	1,3
9. Národne financované primárne výdavky (s DRM) (NFPV-DRM = 7-8)		**-**	**-**	**42,4**	**42,3**
				2024 (%)	**2025 (%)**
10. Nominálne HDP (rast)		-	-	6,8	6,6
11. Rast čistých národne financovaných primárnych výdavkov (%)		**-**	**-**	**5,4**	**3,7**

Zdroj: MF SR